

ARADI KÖZLÖNY

Adminisztrátor delegát:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. editură ziarului Arad Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55, No. 17.

1940. január 23., kedd.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

A semleges európai országok helyzete foglalkoztatja a hadviselő diplomáciáját

Angol részről a nem hadviselő államok elleni tervekkel vádolják Németországot, Berlin pedig azzal válaszol, hogy a szövetségesek azért foglalkoznak a kis országokkal, mert egyedül nem tudják megnyerni a háborút

Nem tudja megtörni a szovjethaderő Finnország ellenállását

Páris. (Rador.) Grigore Gafencu román és Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter találkozása alkalmából a vasárnapi francia sajtó újból vizsgálat tárgyává teszi a Dunamedence, valamint a Balkán helyzetét. A L'Excelsiorban Marcel Pays rávilágít arra, hogy Olaszországnak komoly érdekei fűződnek ahhoz, hogy a háborúttávoltartsa a Dunamedence és a Balkán vidékeit. Ebben teljesen azonos álláspontja van Franciaországgal és Angliával, amelyeknek szintén az a kívánságuk, hogy idegen csapatok beözönlésétől megóvják ennek a vidéknek országait.

Róma. A Tribuna írja: Az olasz kormány kérdést intézett a német kormányhoz, hogy abban az esetben, ha Oroszország a Balkán irányában előretörne, milyen álláspontot foglalna el ez esetben a német kormány.

A Tribuna szerint Olaszország tisztában akar lenni azzal, hogy Németország milyen cselekvésre határozta el magát, ha a szovjet előretörési szándékkal foglalkozna a Balkán irányában.

Budapest. (Rador.) A Magyar Távirati Iroda hivatalos helyről nyert felhatalmazás alapján megcáfolja azt az egyes külföldi lapok által közölt hírt, amely szerint Magyarország területén olasz csapatok tartózkodnának.

A román-jugoszláv külügyminiszteri találkozó sajtó-visszhangja

Róma. A román és a jugoszláv külügyminiszterek szombati verseci találkozásáról az Italia című római lap hétfői számában hitelesnek jelzett értesítéseket közöl. Eszerint a két államfő figyelembe véve a legutóbbi velencei megbeszéléseket s több más érdekelt kormány közötti érintkezést, 3 pontban foglalta össze a követendő eljárást: 1. A balkán-konferencia irányvonalai felől kötöttek megállapodást. 2. Újból elhatározták, hogy a belgrádi tanácskozásoknak semmiféle hatalom felé nem adnak támadó színezetet. 3. A háború tartamára létesítendő modus vivendi és utána a Balkán-szövetségszéli államok és Bulgária viszonyának kérdése került szóba.

Az olasz fővárosban különben az a hír terjedt el, hogy Gafencu külügyminiszter még a Balkán-szövetség értekezlete előtt Rómába látogat el, sőt úgy tudják, hogy a külügyminiszter már uton is van. A hírek valódiságát nem lehetett eddig megállapítani. A bucuresti-i hírek arról számolnak be, hogy Gafencu és Cincár-Markovics külügyminiszterek között teljes egyetértés jött létre a különböző kérdések tekintetében és Gafencu külügyminiszter vasárnap részletesen beszámolt megbeszéléseiről Őfelsége II. Carol királynak.

Belgrád. A román és jugoszláv külügyminiszter verseci találkozója általános érdeklődést keltett. Belgrádban hangsúlyozzák, hogy a találkozót már régebben elhatározták. Valószínű, hogy ez pattantotta ki Carol király Őfelsége és Pál régensherceg találkozásáról szóló álhírt. A két külügyminiszter találkozásánál mindenekelőtt a Balkán-értekezletről volt szó. Erre az előzetes tanácskozásra azért is szükség volt, mert a Balkán-értekezletnek Románia az elnök-állama és Jugoszláviával, a rendező állammal egész sor kérdést kellett tisztázni a munkarend megállapítása céljából. A két külügyminiszter alkalmat talált arra, hogy a belgrádi konferencia tárgyát alkotó kérdéseket előzően megbeszélje és összhangba hozza a két álláspontot.

A találkozó alkalmával azonban semmiféle döntés nem történt. A jugoszláv sajtó nagy érdeklődéssel foglalkozik a Balkán-konferencia esélyeivel és megállapítja, hogy az értekezlet döntő befolyással lesz Közép- és Délkelet-Európa további magatartására.

Churchill nagy beszéde a semlegesek helyzetéről

London. Winston Churchill, az angol tengerészeti első lordja, beszédet mondott, amelynek során élesen támadta Hitler kancellárt és a nemzeti szocialista Németország vezetőit.

— Teljesen megértem, hogy a Dunamedence országai, a Balkán kis államai, az északi államok és még Svájc is, aggodalommal tekintik az eseményeket. Nemcsak érzik, hanem tudják, hogy a legnagyobb veszéllyel kell szembenéznük. Nincs feltételről szó, mert itt a tények beszélnek. Egy német őrnagy, akinek repülőgépe kény szerkesztést végzett holland területen, páncsot vitt a holland határon álló német csapatoknak, hogy a határt lépik át és támadják meg Hollandia területét. És a kis országok legtöbbje továbbra is Németország rendelkezésére áll, nyersanyaggal, élelmiszerekkel látják el. Azt hiszik talán, ha Németország kegyeit megnyerik, akkor az el fog tekinteni területe megszállásától? Nem. A semlegesek kényszerhelyzetben cselekszenek, de tisztában vannak Németország szándékaival, ezért a semleges országokban mindenütt hatalmas hadseregeket szólitottak felgyűlésre. És a felfegyverzés és megfegyvereltségnek ebben az időszakban büszkeséggel lehet figyelni arra a hősiességre, amellyel a finn hadsereg harcol az oroszok ellen. Ők megmutatták, hogy egy füg-

Berlin. A National Zeitung szerint a két külügyminiszter a délkelet-európai kérdésekről tárgyalt, elsősorban pedig a román-magyar kapcsolatokról megjavításának kérdéséről. Jugoszlávia ebben a kérdésben már több ízben közvetített és szintén az a kívánsága, hogy Bucuresti és Budapest között a kapcsolatokat jó irányban fejlődjenek.

A Völkischer Beobachter szerint szóba került a megbeszéléseken Románia azon kívánsága, hogy Jugoszlávia közvetítésével javuljon meg a két állam viszonya.

Megkapják-e Gallia déli részét a németek?

Genf. Az egyik svájci lap jelentése szerint azok a hírek, amelyek szerint német csapatok szállják meg Kelet-Galliát, tengyel menekültektől származnak. A Giornale d'Italia a hírek kapcsán megjegyzi, hogy a német birodalom előrehatolása a román határig, meglehetősen módosíthatná az erők egyensúlyát a Balkánon.

Franciaország elegetetlen a skandináv államok semlegességével

Berlin. A Hamburger Fremdenblatt a svéd és norvég miniszterelnök nyilatkozatából azt a következtetést vonja le, hogy ez a két északi ország nem kívánja semlegességét feladni. A két miniszterelnök nyilatkozata kellemetlen hatást váltott ki a nyugati országokban. A Hamburger Fremdenblatt hivatkozik Pertinax egyik cikkére, amelyben az újságíró rosszállását fejezi ki afölött, hogy a skandináv-államok kormányai lehetetlenné tették az együttműködést a nyugati nagyhatalmakkal Finnország megsegítésére.

Részletes külpolitikai és katonai helyzetjelentést tett Daladier miniszterelnök

Páris. (Rador.) A legutóbbi minisztertanácsban Daladier miniszterelnök a helyzetről részletes jelentést terjesztett elő. Ez a jelentés felölelte a katonai és diplomáciai helyzet alakulását. A kormány tagjai meglepte az a pontos és részletes jelentés, melyet a miniszterelnök adott, bár közel két hete, balesete következtében, nem hagyta el lakását.

getlen ország szabad polgárai a csodával határos hősiességet tanúsíthatnak. Az Oroszországról alkotott illúzió végkép összeomlott. A kommunista világveszedelem elvesztette élet és komolyságát. A jelenlegi pillanatban nem tudjuk, hogy Finnországot sorsa hová fog tejlődni, de ha Finnországot leverik, akkor ez az északi szabad népek csillagának a leáldozását jelenti. És ha a német és orosz fegyverek győzedelmeskednek, ez a világot kétezer évvel visszavetné az erőszak és ököllog korszakába. Minden állam, mely a szabadság kulturáját élvezzi, mely ragaszkodik a függetlenségéhez, boldalommal gondol arra, hogy lehet egy latina, amely betemeti önálló államiségét.

— Mi lenne, ha ezek a kis államok mind fegyverrel a kezükben harcolnának a közös ellenség ellen? Pedig minden valószínűség amellet szól, hogy végül mégis erre fog sor kerülni. Ha a kis államok továbbra is széttagozódva, külön-külön maradnak, ki vannak szolgáltatva az erőszak önkényének. De ha mindazok a kis államok, melyek megfenyegetve érzik magukat, nyíltan Anglia és Franciaország mellé állnak és velünk együtt fegyveresen támadnak Németországra, akkor bizonyosak lehetnek abban a tekintetben, hogy nemcsak győzni fognak, hanem örökre megszüntetik azt a veszélyt, amely nyugalmaikat, szabadságukat, boldogságukat fenyegeti.

Páris helyes, Brüsszel csodálkozik, Berlin és Róma visszautasítja Churchill állításait

Páris. A francia lapok behatóan foglalkoznak Halifax lord és Churchill lord hétfői beszédével. Helyesnek a két beszédben elhangzott kijelentéseket és hangoztatják, hogy Anglia és Franciaország a legszilárdabban kitart a háboruban.

Brüsszelből jelentik: Churchill beszéde Belgiumban feltűnést keltett. Különösen azt tartják, hogy 8 nappal azután, hogy Belgium részéről megmutatták teljes felkészültségüket a semlegeség megvédésére,

most vajóságos nyomást igyekeznek angol részről gyakorolni a semleges államokra és a szövetségesek oldalán való beavatkozásra akarják bírni a belgákat.

A lapok főleg Churchillnek azt a mondatát kifogásolják, hogy semlegesek a krokodilus etetik, amely végül is felfalja őket.

Milanó. Az olasz sajtó elutasítván kommentálja Halifax és Churchill beszédét. A Gazzetta del Popolo azt írja, hogy Halifax külügy-

miniszter nyilatkozta beismerte, hogy Európában nem lehet két főhatalom és ezzel Anglia leplezte igazi háborús céljait.

Berlin. A Deutsche Diplomatische Korrespondenz foglalkozik Churchill angol tengerészeti miniszter tegnap esti beszédével, amely a jap szerrint

nyílt kísérlet volt arra, hogy Anglia a semlegeseket minden eszközzel bevonja a háborúba. A beszédben nem is igyekezett Churchill eltitkolni azt a felfogást, hogy

Anglia és Franciaország egymaga nem tudja megnyerni a háborút.

Az angol tengerészeti miniszter a semlegesek fenyegetett helyzetéről beszélt. Mindenki tudja, hogy Németország nem kívánja a semlegeseket bevonni a háborúba.

Németország már csak a saját érdekében is ügyelni fog arra, hogy a semlegesek békében maradjanak.

gen önkéntesekből alakult zászlóalj indul a frontra. Az önkéntesek között lettek, esztek, litvánok, olaszok, románok, magyarok, angolok és franciák vannak. Vasárnap a finn-öblön keresztül harminc külföldi önkéntes érkezett meg Finnországba. Ezek 40 fokos hidegben kis halászbárkákon tettek meg az utat.

KÖPENHÁGA. René burbon-pármal herceg. A dán herceg sógora, vasárnap éjjel Kopenhágából Stockholmba utazott, ahonnan Finnországba megy. A dán királyi család tagjai kísérték ki a kopenhágai vasuti állomásra. René herceg a finn hadseregben mint egyszerű katona kíván szolgálni.

Newyork. (Rador.) Boris Sergeviczky, a világháborúból ismert hírneves orosz pilóta javasolta, hogy az Egyesült Államokban élő mintegy 60 ezer fehér orosz alakítson önkéntes hadosztályokat és siessenek Finnország segítségére.

A lengyel hadihajóhad 70 százaléka csatlakozott a szövetségesek flottájához

London. (Rador.) A lengyel haderő főparancsnoksága hivatalos közleményt adott ki, amelyet a francia rádióállomások is közvetítettek és eszerint

a lengyel tengeri haderő 70 százaléka sikeresen elmenekült a németek elől és egyesült a szövetségesek tengeri haderejével.

A háboru kezdetén a lengyel hadiflotta 26.564 tonnát képviselt és ebből 18.174 tonnányi halóegység menekült meg a németek támadása elől. Ugyanez a jelentés azt is közli, hogy

a lengyel kereskedelmi flottát teljes egészében sikerült megmenteni.

A finn harctérről jelentik . . .

Helsinki. (Rador.) A finn kormány „Fehér és Kék-könyv”-et adott ki, amelyekben ismerteti a finn-szovjet tárgyalásokkal kapcsolatos okmányokat. Ezek a bizonyítékok rávilágítanak arra, hogy a Szovjetunió milven lehetetlen követeléseket támasztott. Például a Szovjetunió azt követelte, hogy adják át Viipuri kikötőjét. Ha ez megtörtént volna, úgy a Szovjetunió teljesen uralkodna Viipuri városát. Ezen kívül a Szovjet több várossal kapcsolatosan hasonló követelést támasztott.

Helsinki-i jelentés szerint a karéla félszigeten tegnap élenkebb tevékenységet fejtettek ki az orosz repülők és a tüzérség. Károkat azonban nem okoztak a jól képzett finn állásokban. A vasárnapi finn támadás elsősorban a szovjet tengerészeti támaszpontok ellen irányult. Vasárnap a szovjet légi tevékenysége Finnország felett kisebb volt, mint az utóbbi napokban.

Turku finn város ellen 11 gépből álló szovjet légi támadás hatása légitámadást intézett. A szovjetgépek 5000 méter magasságból több, mint 500 bombát dobtak a városra. A bombák között sok gyújtóbomba is volt. A tüzoltók ruháját valóságos jégpáncél fedte. Egész utcákon állanak jángokban. Több ház összeomlott és sok ház lakhatatlanná vált. A szovjet bombák egy kórházat is eltaláltak. Egy iskolaépület is beomlott és az épület alatt égett el a főhelyről csak a legnagyobb nehézségek árán sikerült a gyermekeket kimenteni. A városnak a kiürítés ellenére még mindig 60 ezer főnyi lakossága van, ezek most a sorozatos szovjet légitámadások miatt éjszaka végzik munkájukat és nappal az óvóhelyeken tartózkodnak. Turku ellen a szovjet- finn hadjárat megindulása óta több, mint harminc alkalommal intéztek légitámadást a szovjet gépek. A vasárnapi légitámadás során egy szovjet gépet lelőttek.

A legújabb finn hadijelentés a következőket mondja:

Taipale folyó három pontján ismételt támadást intéztek a szovjet csapatok a finn állások ellen, de a finnek valamennyi támadást visszavertek és nagy veszteségeket okoztak az ellenlégnek.

A Ladoga-tótól északra ismét heves harcok dúltak, a finneknek itt sikerült még több fontos pontot elfoglalni.

A Havas hírszolgálati iroda helsinki-i haditudósítója szerint finn körökben most már azt remélik, hogy tavaszig nem lesz nagyobb arányú szovjet offenzíva a finn állások ellen. A karéla félszigeten és a Ladoga-tótól északra. Egvébként 400 szovjet repülőgép ismét heves légitámadást intézett a finn városok ellen. A szovjet repülők 500 kilogramos bombákat használnak. Több várost felgyújtottak a bombák.

Hankó kikötőváros romokban hever. Az elfogott szovjet-nőtlők elmondották, hogy az orosz haderőnél most már érezhetőbb a benzinhiány.

Helsinki-i jelentés szerint finn repülők tegnap bombázták Kronstadt orosz és Baltisport, ez utóbbit ahol szovjetorosz légi támaszpont van.

Vasárnap délután 20 szovjetorosz gép bombázta Okulu finn várost. A táviró és távbeszélő vonalak súlyosan megrongálódtak. Halálos áldozatok nem voltak.

A szovjet hivatalos jelentése szerint tegnap

fontosabb esemény nem történt. Valamennyi arcvonalon járőr-vállalkozások és tüzérségi tűz volt. Szovjet légi erők bombázó és felderítő repülést hajtottak végre.

Finnország megsegítése

STOCKHOLM. (Rador.) A finn miniszterelnök köszönetét fejezte ki a svéd gyáriparosok szövetségének azért a 62 millió svéd koronás segítségért, amelyet Finnországnak jut tettek el.

HELSINKI. (Rador.) A Helsinkiben megalakított idegen önkéntesek légiója, melyet most már a frontra indítanak, egy zászlóaljat tesz ki, közeljövőben pedig újabb három ide-

A sajtó és az államhatalom nehéz feladatairól,

továbbá az erdélyi magyar sajtóviszonyokról beszélt Alexandru Radian propagandaminiszter Kolozsváron

Kolozsvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A kormány, — mint több ízben is részletesen beszámoltunk róla az Aradi Közlöny hasábjain — nagyfontosságú minisztertanácsot tartott Kolozsváron. Ennek során Alexandru Radian sajtó- és propagandaminiszter időt szentelt rá, hogy fogadja az erdélyi magyar kisebbségi sajtó képviselőit, közöttük az Aradi Közlöny kolozsvári munkatársát is, akiktől kedves közvetlenséggel érdeklődött a magyar kisebbségi sajtó belső viszonyairól:

— El tudom képzelni, — mondotta Radian sajtóminiszter — hogy a jelenlegi zavaros időkben az emberek figyelme fokozottan fordul a sajtó felé. Egyrészt ez a tény, másrészt az a körülmény, hogy az érzékenység, értem alatta főleg a diplomáciai érzékenységet, világszerte előtérbe került, nehéz feladatot ró a sajtóra és az államhatalomra egyaránt.

— Önök kisebbségi lapok — gomolyodik tovább a beszélgetés fonala — a hivatalos Rador távirati irodán kívül a nyugati hírgyűjtések anyagát is használják. Az utóbbiak hírvagyva rendszerint nem ellenőrzött, tehát önöknek éber figyelemmel kell örködniük azon, hogy olyan hírek ne lássanak napvilágot, amelyek bármelyik állam diplomáciai érzékenységét érinthetnék.

A továbbiakban a sajtó és propaganda szerepéről esik szó. Radian miniszter ezeket mondotta:

— Az én minisztériumom elsősorban a megbékülést, kiegyenlítődet és együttműködést szolgálja. Ez a munka lassu és az ezt követő folyamat is ugyanilyen. Meggyőződés az azonban, hogy idő kérdése csupán és az eddig szétágazó irányokban gondolkodó elméket okos, mértékletes propagandával sikerülni fog a közös és helyes irányba terelni.

Még néhány mondat a romániai magyar sajtó különböző nehézségeiről, aztán Radian miniszter felveszi lapokkal és újságokkal megtöltött kezításkáját, közszoritás és a következő percben becsukódik a tanács terem ajtaja.

A kormány tagjain kívül a minisztertanácsban ott voltak: Tataru Coriolan dr., Szamos-tartomány királyi széktartója, Marfa Alexandru dr., temestartományi és Pap Danila marostartományi királyi széktartó. Ezenkívül a három erdélyi tartomány megyéinek prefektusai, a három tartomány összes városainak polgármesterei, az összes szakkamarák meghívott elnökei, a munkácséhek egy-egy megbízottja, valamint a három tartomány összes vezérfelügyelői. Az erdélyi magyarságot a következők képviselték: Szamos-tartomány részéről Bartha Ignác dr. és Soós István dr., Temestartomány részéről Péter János, Marostartomány részéről Teleki Adám gróf, Ludwigh Gyula, Orosz Károly és Tompa Lajos képviselők.

A minisztertanács során Soós István dr. magyar képviselő emlékiratot nyújtott át Silviu Dragomir kisebbségi miniszternek

a magyar nyugdíjasok érdekében.

Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy az országos nyugdíjpénztár nagyon sok nyugdíjasnak leszállította illetményeit azon a címen, hogy nyugdíjukat téves kulcs alapján számították ki és ezért sokáig nagyobb illetményt kaptak, mint amennyi járt volna nekik. Az emlékirat elmondja, hogy

az érdekelt nyugdíjasok 90 százaléka magyar nemzetiségű. Silviu Dragomir dr. miniszter átvette az emlékiratot és ígéretet tett, hogy azt tanulmányozni fogja.

Elsülyesztettek egy német tengeralattjárót

Párisból jelentik: A francia főhadiszállásra érkezett jelentések beszámolnak arról, hogy hét fón a tengeren elsülyesztettek egy német tengeralattjárót. A buvárhajót akkor sülyesztették el, amikor az megtámadott egy semleges kereskedelmi hajót és azt el akarta sülyeszteni.

Tatarescu kormányelnök nyilatkozott a NUF szervezési törvényéről

Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol Király tetnap aláírta a NUF megszervezéséről szóló törvényrendeletet, mely ma jelenik meg a Hivatalos Lapban. A Nemzeti Ujjászületés Frontjáról szóló törvény megjelenésével kapcsolatban Tatarescu Gheorghe királyi tanácsos, miniszterelnök, a sajtó munkatársainak a következő nyilatkozatot tette:

— A Nemzeti Ujjászületés Frontja új törvényében szerencsésen találkozik az az elv, hogy a szakmákszerint megszervezett tömegek akarata szerint jelöltesse ki a vezetők, a tekintély azon elvével, amely bármilyen politikai szervezetnek nélkülözhetetlen eleme. Az így megszervezett Nemzeti Ujjászületés Frontjában természetesen megtalálják helyüket az ország összes alkotó erői és vezetőhelyekre kerülnek a választás és a kiválasztás alapján a nemzet összes értékei. A szervezés alapját a község képezi, amelyben a tagok összessége jelöli ki szavazás alapján a vezetőket: egy elnököt és három titkárt, akik mellett a községi tanács működik. Ebben a közel tízezer községi szervezetben gyökereznek majd a megyei és a kormányzósági szervezetek. Ugyancsak ebből a községi szervezetből indulnak el azok a kívánságok, amelyek alapján a központi vezetőség irányelveit és határozatait megszabják és a községi szervezetek vezetői közül kerülnek ki a községi bírák, valamint a községek ügyeinek tényleges vezetői. Így tehát a Nemzeti Ujjászületés Frontja valójában azonos lesz az országgal. A tömegek akarata összhangba kerül az egység és a vezetés tekintélyének szükségleteivel és így alkotja az ország egyetlen politikai szervezetét, amelyet a Korona rendelkezésére bocsátanak. Ez a szervezet egvaránt eszköze az állam különböző céljai megvalósításának, valamint népünk összes kívánságainak. A Front keretében és csakis a Front keretében hozzák összhangba az összes érdekeket és egyenlítik ki azokat az egészséges törekvéseket, amelyek egy ország lelkiismeretét foglalkoztathatják. A Front és csakis a Front kebelében járhatnak kifejezésre a megújulás kívánságai, az átalakulásra vonatkozó kezdeményezések és ugyancsak a Front keretében, szabad légkörben folyhatnak le az összes viták, amelyek a haladást szolgálják és amelyeket állandóan ez a jelszó hat át és vezet: Király és Nemzet.

— A munkára vágyó fiatalok a Nemzeti Ujjászületés Frontjának új szervezetében megtalálják azt az alkalmas légkört, amelyben nemes érzéseinek megfelelő munkát fejthet ki a nagy nemzeti eszmények érdekében. A Nemzeti Ujjászületés Frontja így egyben a vezető elitnek iskolája is lesz.

Nyílt tengeren, robbanás következtében kigyulladt egy olasz hajó

Francia és olasz hajók siettek az utasszállító gőzös S. O. S. jelleire a szerencsétlenség színhelyére

Páris, Toulonból jelentik: Tegnap a délutáni órákban a touloni kikötőparancsnokság egy olasz hajó segélykérő táviratát fogta fel, amelyben közli, hogy Toulon magasságában a gőzös kigyulladt és hatalmas lánggal ég. Az olasz gőzös azt is közölte, hogy fedélzetén hatszáz utas tartózkodik és ezért sürgős segítséget kér. A kikötőparancsnokság azonnal két torpedórombolót küldött az olasz hajó segítségére. Az olasz gőzös később azt közölte, hogy egy másik olasz hajó segítségére érkezett, amely miután a segélykérő táviratot felvette, irányát megváltoztatva, az égő hajó segítségére sietett. A baibajutott olasz gőzös az Oracio, amely Olaszországból Dél-Afrikába volt uton.

Marseillei jelentés szerint az ottani hatóságok intézkedtek az Oracio gőzös 47 hajótöröttjének elhelyezéséről. Ezeket a Ville D' Ajaccio gőzös hozta a kikötőbe. Az említett hajó parancsnoka részletes jelentést tett azokról a körülményekről, amelyek mellett az Oracio gőzös segítségére sietett. A jelentés szerint hajójában a Ville D' Ajaccio rádió állomása S. O. S. jeleket fogott fel és ugyan csak rádió útján értesült róla, hogy az Oracio gőzös kigyulladt. A gőzös azonnal a megjelölt helyre

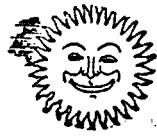
sietett, Marseillejől ötven tengeri mérföldnyire délre és 160 mérföldnyire Barcelonától keletre.

Amikor a gőzös a megjelölt helyre érkezett, már ott volt egy francia torpedóromboló, valamint négy olasz hajó. A Ville d' Ajaccio először tíz embert mentett meg, akik mentőcsónakon menekültek és ennek a mentőcsónaknak sikerült az Oracio és a Ville d' Ajaccio között több utat lebonyolítani. Annak ellenére, hogy a tenger viharos volt, ilymódon sikerült 25 asszonyt, három gyermeket és 19 férfit megmenteni, ezek között volt az Oracio kapitányhelyettese is, aki arcán égési sebeket szenvedett. A hajón egyébként különös gondot fordítanak a gyermekekre.

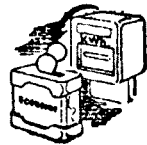
Az Oracio helyettes kapitánya a Havas távirati iroda munkatársának a következőképpen mesélte el a tragédiát:

— Reggel 7 órakor hajónkon erős robbanás következett be. Véleményem szerint a robbanás a gépteremben történt. Rövid időn belül lángok lepték el a hajó alsórészét. Schiano kapitány azonnal őrhelyekre rendelte a személyzetet, úgy hogy pánik nem keletkezett. Azokon a műszereseken kívül, kik a robbanás pillanatában a gépteremben dolgoztak, azt hiszem, hogy

BŐSÉGES, NAPPÉNYHEZ HASONLÓ, FEHÉREN SUGARZÓ FÉNY.

KB. 40%-OS MEGTAKARÍTÁS A HASZNÁLATBAN

KIS MÉRET, TETSZETŐS ALAK

1000 ÓRAS ÁTLAGOS GAZDASÁGOS ELETTARTAM

EZEK A

TUNGSRAM

KRYPTON

IZZOLÁMPA ELŐNYEI

Kapható:

Szabó Albert cégnél,

Arad, Bul.-Reg. Mária 20.

ugyanekkor pedig az a műhely, ahol a konzolidálás összes terveit kidolgozzák. A román szolidaritás kimélyítésének eszköze is lesz ez a szervezet, annak a szolidaritásnak kimélyítését szolgálja tehát, amelyet az idők tenyegedése oly parancsolóan szükségessé tett. A Front keretében egyesülünk testvéreként és elfelejtjük mindazt, ami tegnap még elválaszthatott. Elfelejtjük a veszekedéseket, a nézeteltéréseket, kezdetül egymásnak és alárendeljük a személyi ügyeket a magasabb nemzeti érdekeknek, mert ezek az egvedültek, amelyeket szolgálunk kell.

a robbanásnak más személyek nem estek áldozatul. Az utasokat mentőcsónakokon helyeztük el. Minden csónakban egy tengerésziszt, vagy egy tengerész is helyet foglalt. A mentőcsónakokat lassan eresztettük le és a csónakok meglehetősen távol kerültek a gőzöstől a tenger hullámozása miatt. Az olasz hajók az utasok jelentős részét fedélzetükre vették. A Ville d' Ajaccio francia gőzös, amely nekünk menedéket adott, később érkezett.

Az olasz tengerésziszt ezután elismerését fejezte ki azért a módért, ahogyan őke a francia hajó segítségben részesített.

A gőzös utasai egy mentőcsónak sorsáért aggódnak, amelyen több olasz személyiség, közöttük egy konzul is helyet foglalt. Marseilleben egyelőre semmit sem tudnak a többi hajók mentési munkálatainak eredményéről. Egy római jelentés szerint a Bianco olasz hajó 318, a Colombusi gőzös 173, míg a francia hajó 48 személyt mentett meg, összesen tehát 539 személyt. Egyelőre még 107 személy hiányzik, akik közül 64 a személyzet tagjaihoz tartozik. Nem lehetetlen, hogy ezek közül még sikerül néhányat megmenteni.

Ezeknek a csónakjai távolabbra kerültek, még mielőtt a mentőhajók megérkeztek volna. Az Oracio egyébként még nem süllyedt el és a tűzvész még nem sikerült eloltani.

Marseilleben úgy tudják, hogy az Oracion utazott Van Zeeeland volt belga miniszterelnök is. Ezt a hírt még nem erősítették meg és egyelőre csak az biztos, hogy a hajón az olasz diplomáciai testületnek több tagja is utazott.

URANIA Telefon: 1232. Utó jár! Rökk Marika „HALLO, VAN ZEE”

Holnap prem: er:

Minden egyéb dícséret helyett...

Robert Taylor, Wallace Berry, Florence Rice:

„A vasöklü”

Intimitások az 1940. évi aradi Magyar Bálról

Részletes jelentésünk a menyasszonytánc győztesének választásáról. Ki nyerte az Aradi Közlöny színezüst menyasszony-pártját?

A Aradi Közlöny vasárnapi számában részletes cikkben számoltunk be arról a frenetikus sikerről, amelyet a Magyar Népközösség tagozatának második társadalmi szereplésével, a Magyar Bájjal aratótt. A kiünő kilátásokkal indult aradi népközösségi tagozat első nagyjelentőségű társadalmi mozgama, a karácsonyi segélyakció hatalmas sikere után nem volt meglepetés, hogy az idei Magyar Bál szintén kiemelkedik az elmúlt években tartott melegsikerű Magyar Bájak sorozatából. A forró bál éjszaka elmúltával, mint maradvány élményt kell följegyeznünk, hogy a több, mint ezer résztvevővel és táncosokkal telt nagyterem és a szórakozók tömegéről szufolt sátoroszobák közönsége a szó legigazabb értelmében egy család alkotott. Különösen az estély fénypontjánál, a palotás előadása folyamán hangsúlyozódott ez ki. Sok százan néztek végig a nyolc pompás fiatal magyar pár szép produkcióját és mégis úgy tűnt fel minden néző előtt, mintha házimulatság keretében táncoltak volna a család fiatal tagjai. Büszke mosoly ragyogott minden néző arcán. Palágyi Jenő dr. tagozati elnök kedélyes, szinte csajádiás kedvességgel biztatja a táncosokat:

— Huzd ki magad, fiam! Büszkén, magyarosan! Jó van Csöpi! — szólott oda a táncosokhoz itt is, ott is, vidáman mosolyogva.

— Mosolyogjatok, leányok! Akkor szép a leány, ha mosolyog!

De ugyanez a hangulat uralkodott más csoportokban is.

Tánc közben, amikor a vidám bálelnők biztatására a fluk egyre hevesebben roppták a régi magyar tánc nehéz figuráit, egyik sarkantyú a másik után pottyant a parketre. A röpködő sarkantyúk zavarták a nézők szemét. Patágyi Jenő dr. mosolyogva szellett a terem közepére és vigyázva, hogy a táncosokat ne zavarja, centercsatárnak is számottevő ügyességgel rugta tova a sarkantyút a táncos-párok lábai alól.

Érezhető volt, az együvé tartozásnak ez a hangsúlyozott megnyilvánulása a bál egész területén is. Vidám szavakat váltottak egymással olyanok is, akik raján életükben először találkoztak a bájon. És senki se tagaszkodott szűkebb társasághoz. Hol itt, hol ott tüntek fel ugyanazok a vidám arcok. Purgly László az aradi és a megyei magyarság közti szertejében álló vízányviszonyát volt mindenfelé látható, a valóban mind-nütt jelentevő Patágyi Jenőn kívül, sőt az elsők között volt, akik a bálon megjelentek.

A bál másik nagy eseményét, a Menyasszonytánc lefolyását, lapunk mai számában ismertetjük, mert az izgalmas szépségkirálynő-választás csak jóval lapzárta után történt meg és hajnali négy óra is elmúlt már, amikor Zircher József, a legteljesebb főrendezőök egyike kihirdette az eredményt.

A Menyasszonytánc évről-évre nagy érdekfeszítést keltő eseménye iránt idén is fokozott figyelem mutatkozott. A bálközönség szívesen vásárolta a szavazó-jegyeket, azonkívül, hogy az Aradi Közlöny hangulatosa bál újságjának szavazati jegyei is élénken szerepeltek a bálkirálynő-választás "küzdőmeiben". A szavazójegyeket, mint az szokásos, maguk a versenyben résztvevő leányok árusították. Működésbe lépett a jószágok serege is és nagy korteskedések folytak a fiúk között. A legagilisabb kortes Dániel Péter, a bál örökifjú elnöke volt, aki itt is vezetett.

Jóval négy óra után került sor a Menyasszonytánc verseny eredményének ünnepélyes kihirdetésére. Az egész bál közönsége betódult a nagyterembe. A nevetek már tudták, de kíváncsiak voltak, hogyan néznek ki a díjnyertes szépségek...?

Patágyi Jenő dr. elnök jendületés kis beszéd kíséretében hirdette ki az eredményt. Ragyogó arccal állapította meg, hogy mennyire boldoggá teszi őt a hideg téli éjszakában a magyar szíveknek ez a melegszerű összecsendülése.

A kialakult verseny győztese az eddigi szokástól eltérőleg ezúttal nem egy magyar díszruhás, hanem egy hófehér estélyruhás lány. Varga Piroska lett. Zúgó taps fogadta a nagy zavara ellenére is kedvesen mosolygó, csinos fiatal magyar lányt, amikor az emelvényre lépett. Második tehát az első koszorúslány Tichy Mányi, második koszorúslány Kövér Hédy, harmadik Nánády Magdi.

Zúgó a taps, amikor Palágyi Jenő dr. messzecsengő hangon kihirdette, hogy az Aradi Közlöny hagyományos vándordíját, a dízes, színezüst pártát

Varga Piri nyerte és élénk tetszésnyilvánítás közenetével teite fel a bálkirálynői rangot jelentő, értékes feladatot a boldog győztes fejére. Varga Piri tehát egy évig, a jövő esztendő Magyar Bál éjszakájáig tulajdonosa az Aradi Közlöny ezüstpártájának. Mint emlékeztetés, ugyanis az utóbbi évek folyamán Széll Erzsike, Hendl Gitta, Földes Marianne és az elmúlt esztendőben Alföldy Ila volt az Aradi Közlöny ezüstpártájának birtokosa.

Az első helyezettnek Palágyi dr. gyönyörű fehér spanyolszekfü-csokrot nyújtott át, amely szintén az Aradi Közlöny hagyományos ajándéka volt. A csokrot a Scharm Mária-cég, ismert ízléssel készítette. A

Magyar Népközösség ezenkívül külön egy ezüstsztári pártát ajándékozott a győztesnek. A koszorúslányok valamennyien ugyancsak díszes pártát kaptak, szintén a Magyar Népközösség ajándékaul. A pártát a boldog koszorúslányok fejére is Palágyi dr. illesztette. A Népközösség gyönyörű kiállítású pártá-ajándékul Faragó Böske szalonjának kiünő ízlését dícsérik.

Ekkor következett a bál éjszaka fénypontja, a nagy izgalommal várt „menyasszony-tánc”.

Felcsendültek a „Ritka árpa, ritka buza, ritka rozs” kedves, ropogós akkordjai. Dániel Péter, az ősi magyar szokás szerint csörgetni kezdte a tányért és a tömeg felé kiáltotta:

— „Eladó a menyasszony!”

És kezdetét vette a menyasszony-tánc. Először Palágyi dr. táncolt a díjnyertes bálkirálynővel, azután Purgly László, majd Parecz György dr. kérte fel. Néhány perc múlva már vígan folyt a tánc, mind a négy fiatal leányt a legvállalóbb táncosok forgatták.

A Magyar Bál reggel hat órakor ért véget és egy újabb nagy társadalmi sikerrel gazdagította a Magyar Népközösség aradi tagozatának eredményes társadalmi tevékenységét.

Országszerte hóviharak dülnek

Mindenütt közlekedési zavarokat okozott a lehullott hatalmas hótömeg. Több vonatjárat szünetel Magyarország és Erdély között.

A vasúti menetrendváltás aradi viszonylatu adatai

IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Az utolsó 24 órában eső és hó esett. A legnagyobb hideget Nagyváradról jelentették. — 21 fokot, míg a legmagasabb hőmérséklet Bugazban volt, ahol 14 fok melegét mértek. Várható időjárás a következő 24 órára: GYENGE HAVAZÁS ÉS ESTE GYENGE KÖD.

Bucuresti. A CFR vezérigazgatóságához érkezett távirati jelentések arról számolnak be, hogy az ország különböző részein hatalmas hóviharak dülnek.

A hatalmas hóviharak következtében nagy vonatkésések vannak és egyes szakaszon megszakadt a forgalom.

Igy többek között a Costesti—Rosigi közötti utszakason is szünetelt a vasúti közlekedés, míg az 1654-es személyvonatot vasárnap a hóvihár Benca állomáson megállásra kényszerítette. Cositi és Rosiori között megszakadt a táviró összeköttetés is.

Turnu Rosu és Raul Vadului, valamint az Olt—Nagyszeben közötti utszakason egyes helyeken négy méteres hóréteg borította a pályatestet. Jibla és Lotru állomások között a vasútvonalat valóságosan beborította egy hólavina, amely 300 méter hosszú és négy méter magas volt. A Temesvár és Valkány közötti vasútvonalat Perjámos közelében szintén ellepte a hó. A vonatok közlekedése ezen a vonalakon megszakadt. A hóvihár hétfőn is tombolt és az összes bányai vonalakon megnehezítette a közlekedést.

A hatalmas havazás természetesen aradi viszonylatban is menetrendváltást hozott. Az időjárás kedvezőtlen volta miatt, január 21-től kezdődőleg csak az alábbi vonatok közlekednek:

ÉRKEZÉS ARADRA:

Tövis felől személy	0.10
Temesvár felől személy	2.19
Tövis felől személy	5.45
Kürtös felől személy	5.55
Brád felől személy	6.16
Nyerő felől személy	7.10
Ottlaka felől személy	7.20
Temesvár felől személy	7.55
Lökösháza felől személy	8.55
Temesvár felől személy	9.40
Csermő felől motor	9.45
Bucuresti felől gyors	9.50
Nagyvárad felől személy	10.26
Kürtös felől személy	11.25
Tövis felől személy	11.50
Nagyvárad felől gyors	13.03
Temesvár felől személy	15.54
Pécska felől személy	17.43

Temesvár felől személy	17.52
Brád felől személy	19.52
Tövis felől személy	20.05
Nyerő felől motor	20.38
Temesvár felől személy	21.06
Nagyvárad felől személy	21.18

INDULÁS ARADRÓL:

Temesvár felé személy	0.36
Tövis felé személy	1.36
Nagyvárad felé személy	2.43
Tövis felé személy	6.25
Pécska felé személy	6.52
Brád felé személy	7.28
Kürtös felé személy	7.28
Nyerő felé személy	7.35
Temesvár felé személy	8.10
Kürtös felé személy	10.20
Temesvár felé gyors	13.20
Lökösháza felé személy	13.30
Brád felé személy	13.40
Tövis felé személy	14.30
Pécska felé személy	16.35
Gurahonc felé személy	16.41
Nyerő felé személy	17.34
Temesvár felé személy	18.06
Budapest felé Rapid	18.14
Lökösháza felé személy	18.25
Tövis felé személy	20.10
Bucuresti felé gyors	21.21
Nagyvárad felé személy	21.22
Temesvár felé személy	21.30

A nagy havazás miatt a motorvonatok nem közlekednek.

A megye területén utastorgalmat lebonyolító magánkézen lévő társasgépkocsik még mindég nem közlekednek.

Budapestről jelentik: A MÁV igazgatósága közli, hogy január 23-tól kezdve további intézkedésig a következő vonatok nem közlekednek a Magyarország és Erdély közötti vonatkozásban:

A Budapest keleti pályaudvarról 14.45 órakor induló, a Budapestre 14.50-kor érkező Arad—Bucuresti-i gyorsvonat, a Budapest nyugati pályaudvarról 7.50-kor induló és a 15.49-kor odaérkező debreceni gyorsvonat, a Nyugatról 17 órakor induló és oda 21.28-kor érkező debreceni személyvonat és budapesti Keletről 23.55-kor induló és 6.21-kor odaérkező Kolozsvár—Bucuresti-i gyorsvonatok.

Lisszabon. Portugália különböző vidékein tovább folyik a havazás. Caldas Talpas vidékén 60 centiméteres hó esett. Monacóban, ahol fél évszázada nem havazott, sűrű hóhullás tapasztalható néhány napja.

CORSO Tel.: 2065.

Jól fűtött terem!

Holnap premier!

A világhírű és közkedvelt francia jelmeztínésznék: **HARRY BAUR**-nak legújabb és legnagyobb filmje: **„A Vörös-tenger titka”**

Ma utoljára! **A hindu lándzsás** GARY COOPER és **Hiradól** FRANCHOT TONE 5, 7-15 és 9-30 órakor.

Retormátus tea-est január 28-án, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel az Iparos Otthonban.

Szász Pál dr. szenátor, EMGE-elnök országos jelentőségű állásfoglalása a romániai magyar gazdatársadalom nevében

Nagyjelentőségű gyűléseket tartott az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület a székelyföldi tagozatokban

— „A lelkeket csak az igazsággal lehet megnyugtatni”

Marosvásárhelyről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület négy év előtt beindított egyetemes, magyar faluszervezése teljes ütemben halad a kitűzött cél felé. A széles, népi alapokon nyugvó gazdaközösség megteremtése ugyanis legfőbb népi szükségletként jelentkezett. A romániai magyar gazdatársadalom viszont

csak a feladást várta, hogy megkezdhesse közöségi építő munkáját.

Bár az utóbbi idők nyomasztó légköre szinte valamennyi nép lelkét megütötte és sok gondot, nehézséget támasztott, azért a magyar gazdatársadalom csodálatos életereje minden időben diadalmaskodik a nehézségek felett. Ma már világosan tudja, érzi és látja megmar-

Szász Pál dr. elnök országos jelentőségű beszéde Marosvásárhelyen

Marosvásárhelyen Szász Pál dr. szenátor, az EMGE országos elnöke, a legfelsőbb gazdasági tanács tagja nagyjelentőségű beszédet mondott, amely a történelmi dokumentum erejével adott hű tükörképet az erdélyi magyar gazdatársadalom mai világszemléletéről.

Szász Pál dr. beszédét teljes egészében. — országos jelentőségére való tekintettel — az alábbiakban adjuk közzé:

— Az üdvözlésekben. — kezdte beszédét Szász Pál dr. — mindig olyan dolgokról esik szó személyvemmel kapcsolatosan, amelyeket még eddig nem tudtam elvégezni, amelyekhez csak hozzá fogtam, amelyeket talán már megkezdtem, munkálkodom felettük, de még távol vagyok attól, hogy önelégültséggel azt mondjam: végre értünk, ez sikerünk. Nehéz és bonyolult dolgokról van szó, olyanokról, amelyeket egy ember nem is tud elvégezni, sikerhez eredményhez vezetni. Csak az egész társadalom, az egyesült magyarság rendelkezik azokkal az erőkkel és képességekkel, hogy a szóbanforgó közösségi munkák gondozójaként és cselekvővállalójaként dicséretet kapjon. A vezető ember gondolkodhat az ok felett, vizsgálhatja a szükségleteket és érzéseket, kezdeményezhet: de hirdetem, hogy a tényleges eredményt hozó munkát csak a magyarság társadalmi ereje, szervezetsége, közös akaratja tudja sikerhez vezetni!

— Engedjék meg, hogy őszinte vallomást tegyek: ha nem lett volna hitem és nem bizakodtam volna abban, hogy a magyar gazdaközösség munkám mellé fog állni, sohasem mertem volna az EMGE-ben nekem felajánlott szerepet elvállalni. De tudtam, hogy az Isten segítségével sikerül a magyar gazdaközösséget arról meggyőzőm, hogy az ő s mindannyiunk érdekében áll az erdélyi magyar gazdának egy lélekkel egy testté való megszervezése. Hittem ebben s hittemben nem csalókoztam. Közponyokban és végeken az egyes közösségekben sikerült megtalálnom a jó munkatársakat, azokat, kik élni akartak és élnék is az Istenről adott felelősségükkel, akiknek lelkesedése munkát akar s lelkiük gazdag tartalmát, tehetségüket képességeiket és javítani akaró szándékukat odaajándékozták a közösségnek, szolgálatukba szegődtek és példának és előmunkásnak az élre állottak, életet vittek a gazdakörökbe s az elvállalt akciókat nagy felelősséggel hajtották végre. Nekik s a hozzájuk csatlakozott szervezet közösségének, a megújuló EMGE-nek köszönhetem, hogy mindazt, mit érdemként emlegetnek, végbe vihettem. Nem az enyém az érdem. — a közösségé, azé a közösségé, mely bizalmával megajándékozott, lelkesedésével ösztönzött, munkavállalásával segített s állhatatosságával azon volt hogy állhatatosan mindig a célt lássuk s afelé akadályokat nem ismerve törekedjünk.

— Az EMGE nemzeti egységet akar megteremteni s van-e ennél magasabb cél és törekvés? Enélkül a nemzeti egység nélkül, vajjon sikerült volna-e napvilágra hozni azokat az építő tulajdonságokat, képességeket és sikerült volna-e a közösség hasznára beállítani azokat az erőket és javakat, melyek a magyar gazdaközösség elvállalhatatlan és elvitathatatlan sajátjai. Szükségtől az, ki itt ellenkezni próbál, államnak, nemzetnek, társadalomnak, családnak egyként az érdekében áll, hogy a magyar gazda öntudatra, önértetire s magabiztosságra tegyen szert. Enélkül nincs egészséges közösségi élet.

— Népünk pedig akar tanulni, művelődni s lelki alkotásánál fogva hajlik a tevékenység és a rend szavára. Nagy értékek rejtőznek a gazdaember lelkében s a tanfolyamnak az a jelentősége, hogy ezeket az értékeket önkéntes úton s meglepő gazdagsághoz tárják fel. És még van egy nagy jelentőségük, éppen a szervezés szempontjából. Mert akadtak gazdák, hajdanai nagy- és középbirtokosok, akik ma már nagyon kis földön gazdálkodnak, de értékes tudással rendelkeznek s e tudásukat hozzák a kiszáradóknak, szelle-

dásának előfeltételét s ennek érdekében egységesen és békésen dolgozik. Az EMGE csíttiszteletű, mezőgazdasági és marosvásárhelyi gyűlései csak újabb mérföldjelzői a gazdaközösségi életforma végső kialakításának, — de egyben súlyos bizonyítékei is annak a ténynek, hogy az igaz törekvéstől semmivel és semmiféle módszerrel, vagy formával nem lehet eltéríteni a nagy magyar tömegeket.

A székelyföldi utra dr. Szász Pál országos elnök. Kádár István háromszéki kisgazda-alelnök. Telegdi László ügyvezeető alelnök és Demeter Béla, az „Erdélyi Gazda” szerkesztője és az igazgató-választmány előadója utaztak le.

mi kincseiket megosztották velük s a kiszáradó hamarosan és öntudatosan rájöttek arra, hogy ember és ember között nincsenek nagy különbségek és a mindenható Isten egyformán jelentékeny szerepet szánt minden embernek s ha vannak is kiválasztottak csak azért vannak, hogy az emberi haladás szolgálatában álljanak. Nálunk különösképpen, ha valamivel kisebb, vagy nagyobb a vagyonunk, kisebb, vagy nagyobb a tehetségünk az nem válasszal, sőt — kölcsönös kötelezettség. Nemesebb eszmék, a fajközösség, a közös múlt, a nagy hagyományok, évszázadok bánata, szenvedés örömei közös alapot teremt lábaink alá, elszakíthatatlan kötelékekkel kapcsol egymáshoz.

— A mi kultúránkat mi ápoljuk, ami a mienk, afőltt mi örökönk, mert erre az Isten rendelése kötelez. Nem vagyunk elfogultak. A román nép is ápolja és őrzi kultúráját, a szász is és valljuk, hogy ez megkülönböztetésre, ellentétre nem vezet, ha visszatérünk a múltba, erdélyiségünk maga volt a szeretet, ennek sohasem volt eszköze a gyűlölködés s mi mindannyian erre a hagyományos alapra építünk: nem gyávan és megalkuvással, hanem öntudattal!

— Szervező munkánknak ez a két-ös célkitűzése: egységben élő és alkotó közösségbe tömöríteni az erdélyi magyarság gazdarétegét s e közösség művelődési színvonalát emelni s ezzel ősi kultúránk békés szolgálatát ellátni. Kérdem: szükséges volt-e munka s ha szükséges volt, eredménnyel járt-e. Szükségességét a magyar gazdatársadalom mind inkább emelkedő közösségi tekintélye bizonyítja s a munka eredményessége mellett is ez állít sok bizonyosságot. Mást ne említek, mikor én, mint az EMGE elnöke, szenátorra neveztettem ki s bekerültem a legfelsőbb gazdasági tanácsba, jól éreztem, hogy ez a megtiszteltetés nem személyemet, hanem rajtam keresztül az erdélyi magyar gazdatársadalmat éri s ezt annál is inkább éreztem, mert így a felelősség megsokszorozódott s a tiszt összehasonlíthatatlanul nehezebb, terhesebb.

Csak őszinteséggel lehet becsülni és munkát végezni!

— Kettős feladatot kell betöltenem — folytatta Szász Pál dr. — Az egyik az a megbízatás, amit a magyar néptől, a széles magyar falusi tömegektől kaptam. A másik feladat az, amivel az államhatalom felé tartozom. Ebből következik, hogy állandóan figyelemmel kísérem népünk életét, a gazdatársadalom helyzetét, jelentkező szükségleteit, összes kívánásait és hiányait. Egyszóval mindazt, ami egy nép egészséges életfejlődésének és életütemének elodázhatatlan feltétele. Külömben

helytelenül fogom fel szerepemet, ha nem így járnék el.

— Az államhatalom felé az a törekvésem, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközzel bizonyítsam: a dolgoz, békés és örökké építő nép igényt tart a maga életigának maradéktalan tiszteltbentartására, csak megbecsülést, elismerést, figyelmet és támogatást érdemel.

— E két kérdésből adódik az a közszereplés, amiről gyakran hallok bíráló megjegyzéseket. Kérdem azonban kötelességem-e a gazdatársadalom beszerzése és érdekeinek védelme? Mert, ha nem ezt cselekszem, akkor nem a magyar gazdatársadalom ügyét szolgálom. Annál inkább foglalkoznom kell tehát véle s hozzá súlyos felelősséggel és teljes merészséggel — valamennyi életüket érintő kérdéssel. — mert az ember életét nem lehet válaszfalakkal tagolni. Az emberi élet ugyanis teljes egészet alkot, a gazdának az élete is akkor telített, ha az élet minden megnyilvánulásában részt vesz. A gazda: katonai, választó, adófizető, a gazda: termelő, a gazda: eladó, szóval ott található az élet minden vonalán. Nincs tehát olyan törvény, mely ne vonatkozn a gazdára is épp úgy, mint másra.

Nem kötelességem tehát, hogy amennyire módomban van, vigyázzak a gazda életének ilyen módon való képviselésére is?

— Itt van például egy igen időszerű kérdés. Nemrégiben a legfőbb gazdasági tanács a Mezőgazdasági Kamarák átszervezésére vonatkozó törvényjavaslatot vitatta, mely különösképpen érinti egész gazdaközösségünket. A Kamarákra igen nagy súlyt fektetnek, hiszen már az ötödik törvényjavaslattal jönnek. — miután a kormány is beismerte, hogy az előbbi négy törvénnyel nem értek célt.

— A földművelésügyi miniszter ugyanis öt-éves mezőgazdasági munkatervet dolgozik és a Kamarának igen nagy része lesz a végrehajtásban. Vajon nem áll-e érdekében a magyar gazdatársadalomnak, de magának az államnak is, hogy ebből a szempontból is kész szervezettel tálljon, amely az állam mezőgazdasági célkitűzéseit, — a mi sajátos érdekeink figyelembevételével — érvényesítheti. Vajon nem-e közösségi és állam-érdek, hogy többet és jobbat termeljünk?

— Ha ez a helyzet, akkor jogos megütöközést kelthet bennünk, hogy

ez a törvényjavaslat teljesen figyelmen kívül hagy bennünket és nem gondol arra, hogy ezt az értékes elemet, immár nem lehet mellőzni. Ebben a munkában csak úgy tudunk meggyőződéssel, szívvel és lélekkel résztvenni, ha a kormányzat is megteszi a maga kötelességeit.

— A mi önértetes és emelt fővel végzett munkánkért megbecsülés jár. Hogyan gondolja a kormány azonban, hogy ezt a törvényt végre tudja hajtani akkor, ha nem biztosítja a magyar gazdatársadalomnak számarányához illő képviselőt és részvételét az újonnan létesítendő szervezetekben? Megmondtam a miniszternek, hogyan képzelem el például, hogy Udvarhely-megyében, vagy más színtiszta, vagy vegyes területen a kormányakció átütőerejét, ha azt a lakosság nem szívjból, meggyőződéssel és szeretettel végzi, vagy hogyha a magyar gazda nem azt látja, hogy abból a munkából neki természetes és jogos haszna származik?

— Menjünk tovább, hozzák fel más példát. Itt van egy más törvény, amely

a Front szervezésére vonatkozik.

— Minden közösségben lesz egy Front-tanács, amely 9 tagból áll s ebből kerül ki a közösségi bíró és közösségi előjáróság, itt megint a gazda életéről van szó. Hiszen kikből áll a falu? A gazdák közül.

a magyar gazdának viszont szüksége van a maga előjáróságára számaránya szerint.

FORUM FILMSZINHAZ. — TEL.: 2010.

MA PREMIER,

A szezon legmulatságosabb zenés-vígjátéka

A HÁROM TESTŐR

A. DUMAS nagy romantikus regényének film iródlája

DON A CACHÉ, BINNIE BARNES

és a 3 RITZ BROTHERS-al.

Uj FOX-hiradó a legújabb háborus eseményekkel.

Előadások: 5, 7.15 és 9.15-kor.

3-kor matiné olesó helyárakkal.

— Saját emberrel kell, hogy vezessék. Meggyőződésem, hogy csak az tudja a falut megnyugvással vezetni aki közülük, a népből való, akit mi választunk, akit mi adunk, aki a mi nyelvünkkel beszél, aki a mi nyelvünkön rendelkezik.

— Itt is azt mondom, hogy a magyar gazdának türelemmel, becsületesen, öntudatosan kell küzdenie, nagy tömegekbe tömörülve, hogy igazságos lelki vágyai napfényre kerüljenek. Bűn volna azokat véka alá rejtetni. A vágyakat meg kell érteni és orvosolni!

Senki-ek sem állhat érdekében ugyanis elkeseredett tömegeket teremteni.

— Senkinek, nekünk sem, másoknak sem! Akkor testvéreim fogjunk össze és ne engedjük, hogy elkeseredés szülessen s ha pedig találunk akkor keressük meg az okát s együttesen haladjunk megszüntetése érdekében. Mert, ha nem szűnnek meg a keserűségek és nem törődünk az okokkal, a következményekért azok kell a felelősséget viseljék, akik azt előidézték.

A magyar gazdaközösség mindent elkövet, hogy a keserűséget megelőzze s kigyomlája.

A politizálás gyakori vádja

— Gyakran hallom azt a vádat, hogy politizálok és politikával foglalkozom, — folytatta az elnök. — Kijelentem, hogy nem tartozom a szorgalmas politikusok közé s nem is rajongok a politikáért. De nem zárkozhatom el az elől, hogy ha az új államrendben a szakmai ágak érvényesülnek, hogy a gazdákat érintő jelentős kérdéseknél visszavonuljak és megbízatásuknak ne tegyek eleget. Mert mi békében és nyugodtan akarunk dolgozni és ha nincs béke és nyugalom az nem rajtuk múlik. Mi önérzetesen megálljuk a helyünket, megálázkodásra nem vagyunk kaphatók. Mi nem akarunk mást, mint ami ebben az államban a többségi népek jut.

K nek van szüksége kisebbségi törvényre?

— Mi nem akarunk testünkre szabott kisebbségi törvényt. Ha azonban az államtényezők erre gondolnak, teljes őszinteséggel meg kell mondani véleményünket. Mi azt akarjuk, arra törekedjünk és állandóan azt szorgalmazzuk, hogy a törvényeket az egyenlőség szellemében hajtsák végre. Igazságosan és abban a szellemben, amit lelkiismeretes emberek kívánnak, — igazságos, szeretetteljes, emberséges szellemben, mi tiszteljük a törvényeket. Türelemmel, közös sorsunk tudatában önérzetesen kérjük és kívánjuk, hogy ami törvényben van, az becsületesen, tiszta lélekkel legyen úgy a valóságban is. Ne hozzanak olyan törvényeket és rendeleteket, amelyekből az egyenlő jogu polgárok bármelyikének is hátránya származhatna.

— Felteszem a kérdést: sok ez, amit kívánunk? Hiszen mi jót akarunk, a közt akarjuk szolgálni. Vannak szolgálatok, amiket meg lehet fizetni; van szolga, aki, ha jobban fizetik, napközben jobban dolgozik. A lelkeket és a szívet azonban csak igazsággal lehet megnyerni.

— Mi hőkés uton, törvényisztelettel azért küzdünk, hogy a mi népünk szabadon fejlődhesen. A magyar embernek joga van a munkához, a megélhetéshez, kulturájához, gyermekeinek saját szellemében és hitében való neveléséhez.

— Tudjuk, hogy rendkívüli időköt élünk és ebben sok minden másképpen történik. De évek óta fáradozom azon, hogy a hatalmi tényezőket meggyőzzem a végrehajtó közegek sok esetben érthetetlen magatartásáról, ehelyett miért nem lehetne a szeretetet a valóságban képviselni és az állami életből kigyomlálni mindazokat, akik a gyűlöletet szítják.

Dr. Szász Pál ezután a következőket mondotta:

— Egy alkalommal egy miniszter azt kérdezte tőlem, hogy mit szólók ahhoz az elvhez, amit külföldön már érvényesítettek; a népek áttelepítéséhez? Ez volt a válaszom: Szintiszta román községben egvedüli magyar ember vagyok, volt 1163 hold földem és ma maradt belőle 100. Ha nekem azt mondanák, hogy adnak más-hol ezerkétszáz holdat, én mégis itt halok meg. Elképzelhető-e, hogy otthagyjam azt a földet, amit őseim évszázadok küzdelmével szereztek meg, amelyhez őseim annyi szenvedése és bánata, öröme kapcsolódik és amelyben nyugszanak? A sirhantok, a sírfeliratok, a hagyományok örökké szentek kell maradniuk előttünk. A barátainkat sohasem hagyhatjuk ott. De vajon szükség volna ilyesmire, egy olyan szörnyű gondolat hangoztatására, hiszen mégsem lehet olyan ajs és romlott az emberiség, hogy ne tudná a

Negyvenc centiméteres vastagságú jégpáncél fedi a Marost az aradi szakaszon!

Robbantással távolítja el a város mérnöki hivatala a veszedelmes jégtakarót — Betonlapokkal erősítik meg a város védőgát-rendszerét!

A napokon keresztül tartó havazás természetes módon súlyos zavarokat okoz a város életében. Részben a vasuti összeköttetéssel kapcsolatos zökkenők, részben az országutakon való közlekedés akadályozottsága, részben pedig a város területén adódó szállítási zavarok sok gondot okoznak magánosoknak és azoknak a közintézményeknek egyaránt, amelyeknek feladata a „téli öröme” kellemetlen oldalával foglalkozni. A rengeteg hótömeg, ami több napon keresztül esett a városra, elsősorban a ház mesterek munkáját szaporította meg, mert vasárnap például egész nap egyebet sem tettek, mint a járdákat igyekeztek szabadrá tenni, amit azonban akadályozott a meg-meginduló hóesés. A ház mesterek és háztulajdonosok részéről különben a járda tisztogatással kapcsolatosan panasz is merült fel, amennyiben nehezményezik, hogy egyes helyeken a rendőrszemek egész uccák hainali nyugalmát zavarják meg, mikor feletteseik utasításait nyilvánvalóan tévesen értelmezve, hajnali négy óraker bezörgetnek és figyelmeztetik a háztulajdonosokat és ház mestereket arra, hogy a járdákat tisztítani kell. Így történt ez például a Cosbuc és a Tribunal Axente-uccákban is, egymásután két napon.

Ez azonban csak a zavarok és kellemetlen ségek kisebbike. Sokkal több a panasz azért, mert a rendkívüli hőmennyiség eltakarítására nem alkalmaztak rendkívüli intézkedéseket. A város főutvonalaíttól alig egy percnyire, szóval a belváros mellékúcaiban is legtöbb helyen olyan hótömegek tornyosulnak a kocsit utakon, amelyek nemcsak pillanatnyi zavarokat okozhatnak, de olvadás esetén valóságos eláraszthatják az uccákat.

A főutvonalt ugyan igyekeznek használató állapotban tartani, de az igyekezet is csak éppen a használhatóságra korlátozódik, holott sokkal hathatósabb köztisztasági rendszabályokra van szükség. Több hóéket és hóseprő munkást kell munkába állítani s ezekkel állandóan tisztítani kell a főutakat, de a mellékutakat is.

Ezzel kapcsolatban adódott panasz-sorozatra vonatkozóan kérdést intéztünk a városvezetőséghez, ahonnan a következő felvilágosítást nyertük:

— Nem a városvezetőség, illetve az illetékes közüzemekben múlik az, hogy nem tudunk eddig kellőképpen megfelelni a rendkívüli időjárás teremtette rendkívüli helyzetnek. Már első naptól kezdve, de azóta is, a legnagyobb gonddal igyekeznek az illetékes szolgálat vezetői az összes fejmerülő szükségletek kielégítésén, azonban ez a munkaerő bizonyos hiánya miatt nem valósítható meg maradéktalanul. Ezidőszert nem tudunk annyi alkalmi munkást kapni, mint amennyit szeretnénk, tehát munkába sem állíthatunk annyi embert, mint amennyire szükség lenne. De hangsúlyozzuk, hogy ez nem lehet akadály és minden le-

hető megtörténik a hótömegek eltávolítása érdekében.

— A másik, talán legsúlyosabb aggály, ami Aradon a nagy havazás nyomán szinte köz tudattá vált: az árviztől való félelem. Egyre több szó esik arról, hogy a rendkívül nagy-mennyiségű hótömeg még lassu olvadás esetén is megnöveli majd a Maros vizállását, gyors olvadás pedig különösen nagy veszedelmet rejte magában. Önkéntelenül adódik a nyolc év előtti árvizet megelőző helyzettel való összehasonlítás és az emberek aggódva közlik egymással: „Baj lesz a tavasszal!” Ez ügyben felkerestük dr. Leheneanu Emil városi főmérnököt, a műszaki szolgálat főnökét, aki a következő felvilágosítást szolgált:

— A város műszaki szolgálata tisztában van azzal, hogy az idei tavasz valóban árvizveszélyt hozhat. Éppen ezért mindent elkövetünk, ami módunkban áll, hogy a veszedelem ne érién váratlanul és készületlenül. Már hónapokkal ezelőtt megkezdttük a gáterősítési munkálatokat, amelyeknek azonban csak egy részét tudtuk lebonyolítani, az erősítés csak a közmívelődési palotáig történt meg. Különböző akadályok és nehézségek következtében megszakadt a munka, bár a városnak kész megállapodása van egy vállalkozóval, a teljes előirányzat keresztülvitelére. Most, hogy a körülmények kényszerítően sürgetik a gáterősítés befejezését, mi is intézkedéseket tettünk, hogy a megkezdett munkát a tavaszig befejezzük. Ez a munka abból áll, hogy a gátnak a Maros felé eső oldalát a gátkorona mellett fel bontjuk, leásunk a gát alapjáig és folytatólagosan betonlapot eresztünk a töltésbe, majd a kiásott földet ismét visszatesszük helyére. Ez a betonlap azután megakadályozza a töltés átmedvesedését, ami — a legutóbbi aradi árviz példája igazolja — az egész gát meggyengülését, ellenállóképességének teljes csökkenését eredményezi. Különböző is — folytatta a városi főmérnök, — egyéb vonatkozásban is mindent megteszünk a gátrendszer védelmére és ellenőrzésére. Állandó összeköttetésben állunk a megyei vízügyi szolgálattal és közölhetem azt is, hogy az árvédelmi intézkedéseknél teljes mértékben számíthatunk eme szolgálat támogatására melettr a katonaság együttműködésére is.

— Ezidőszert az a helyzet, — folytatta Leheneanu Emil főmérnök, — hogy a legnagyobb gondot a Marost fedő jégpáncél okozza. Ez a jégpáncél legalább 40 centiméteres, de véleményem szerint kettős jégpáncél is képződött, egymás alatt. Gyors olvadás esetén tehát az a helyzet adódhatik, hogy a Maros vastag jégkérgé nem oldódik meg föl, amikor az olvadás már megkezdődik és a víz így a jégrétegen, tehát jóval magasabban a rendszer vizállás felett keres lefolyást. Most a város mérnöki hivatala azt tervezi, hogy robbanóanyagot szerez be és a két hid közötti szakaszon robbantással szabadítja meg a Marost a jégpáncéltól, s így próbálja megnyitni a szabad lefolyás útját.

megértés útját megtalálni.

— A jövő fejlődése nem kerülhet ellentétbe az adott kultúraszínvonalal, mert enélkül nem élhet emberi társadalom. A magyarság történelmi, nyelvi és hitbeli közösségben él. A határok le lehetnek zárva, vámsorompókat is felállíthatnak és

mindent vámtétellel lehet sújtani, csak a gondolatot nem. A kulturális közösséget soha sem lehet elpusztítani. Ne kívánja és ne kérje tehát senki, hogy egy nép adja fel a maga hitét és kulturáját.

— De megkérdezhettém az erdélyi román-ságot és román ismerőseimet, akiket igen tisztelt és sok esetben baráti kapcsolatok fűznek hozzájuk, hogy mit szólnának, ha valaki közülük lemondana népi hovatartozásáról?

— „Ha mi ilyet tettünk volna, — mondotta

egyszer nekem egy román közéleti férfiú — nem mertünk volna többé a tükörbe nézni.”

— Kedves gazdatestvéreim — fejezte be beszédét Szász Pál dr. szenátor — türelemmel, szeretettel kell dolgoznunk, becsületesen eleget tenni állampolgári kötelezettségeinknek, de ugyan akkor önérzetesen küzdünk jogos kívánságaink érvényesítéséért. Jogainkat egyforma, megalkuvás nélküli őszinteséggel és becsületességgel akarom képviselni Önleltség előtt éppen úgy, mint gazdaiársaim felé.

Az igazságot sohasem fogom elhallgatni.

— A szeretetet hirdetem, amelynek alapköve az igazság. Nem fogok elhallgatni semmit; ha ezért követ érdemek, hát legyen; az igazságtól az sem fog soha eltéríteni.

Dr. Szász Pál beszédét állandó taps- és tetszésnyilvánítások szakították félbe.

SPORT KÖZLÖNY

A Hungária megnyerte első törökországi mérkőzését Hungária-Galatasaray 3:2 (2:1)

Istanbul. A Hungária első törökországi mérkőzése rendkívül nagy érdeklődést váltott ki és a meccsen több mint hátezer főnyi közönség jelent meg. A budapesti csapat ellenfele nagy játékerőt képvisel és jégutóbb a Ferencváros 1:1 arányú elődöntőjében ért el vele szemben. A 24. percben Cseh kiugratja Vidort, a szélső lefut és mintegy 12 méterről az ellenkező sarokba helyezi a labdát (1:0). A következő perc újabb gólt hoz. Szép összjáték

kal viszi a csapat a labdát és végül Vidor japosan az alsó sarokba helyezi (2:0). A 26. percben a törökök érnek el gólt balszélsőjük révén (2:1).

A második féldő 32. percben Kardos jól ugatja ki Vidort, aki leturja a védelmet és még a kapust is kicselezve góloz (3:1). A 40. percben a török középcsatár beállítja a végeredményt.

A győztes csapat egészen olajszózzal, különösen a fedezetor Vidor, Cseh és Titkos.

A Venus jégkorongcsapatának vendégjátéka

Kolozsvár. A Venus jégkorong csapata szombaton és vasárnap Kolozsvárról, illetve Marosvásárhelyen vendégszerepelt. Első nap győzött, míg a második napon vereséget szenvedett. Részletes beszámolóink a következők:

VENUS—KKE 5:1 (1:0, 3:0, 1:1). A Venus csapata megérdemelten győzött. A gólokat Vulca-

nescu (2), Theodorescu, Popescu, Canjucuzino illetve Kocsis szerezték.

MURES—VENUS 3:2 (1:1, 2:1, 0:0). A két csapat igen izgalmas küzdelmet vívott egymással és végül a Mures együttesének sikerült a győzelmet kivívnia. A gólokat Kocsis, Incze II. és Incze I. szerezték a Mures részéről, míg a Venus góljait Barbuiescu (2) szerezte.

Megkezdte működését az AAC vivószakosztálya

Az AAC vivószakosztálya vasárnap délelőtti tartotta meg első akadémiáját, amelyen 4 vivó vett részt. Fraenkl Gyula, az AAC vivószakosztályának kitűnő mestere, Schuller, Pöhm és Hartan vettek érdekes és változatos kardmérkőzéseket, amelyeken a vivósport minden szépségét bemutatták. Az akadémia előtt Holló István, az AAC igazgatója mondott rövid üdvözlő beszédet, amelynek során reményének adott kifejezést, hogy az AAC egykori híres vivószakosztálya ismét fejed és a jövőben újból olyan élénk vivóélet lesz az AAC-ban, mint néhány évtizeddel ezelőtt volt. Az AAC egyébként február első vasárnapján komoly háziversenyt rendez, amelyen 6-7 vivó áll start-hoz.

Az MPSE és WMTK kiestek a magyar ökölvívó csapatbajnokságból

Budapest. Vasárnap bonyolították le a magyar ökölvívó csapatbajnokság harmadik fordulóját, amelynek során a BVSC—MPSE mérkőzés 9:7 arányban végződött, a BTK pedig ugyancsak 9:7 arányban győzte le a WMTK együttesét. Ilyenformán a döntőbe az FTC és a BSzKRT csapatain kívül a BVSC és a BTK kerültek, míg az MPSE és a WMTK kiestek a további küzdelemből.

Befejezték a magyar gyorskorcsolyázó-bajnokságot

Budapest. A magyar gyorskorcsolyázó bajnokságokat vasárnap fejezték be, amikor is az 1500 és az 5000 méteres futamok kerültek lebonyolításra. Az 1500 méteren 1. Ladányi Gedeon, 2. Hidvéghi, 3. Enyedi. 5000 méteren pedig 1. Enyedi, 2. Hidvéghi, 3. Gündisch. Végeredményben: 1. Ladányi Gedeon, 2. Hidvéghi, 3. Gündisch.

Magyar új kapából!

A „Neue Zürcher Zeitung“ ír a világ legbalszerencsésebb nézőjéről. Ez Newyorkban, a Brooks—Havlicek ökölvívómérkőzésen a szorító mellett ült 8 dolláros helyen. A mérkőzést jelző kongités pillanatában leesett a kalapja. Lehajolt érte. Mire felemelkedett és felnezt, a mérkőzés már véget is ért. Brooks a tizedik másodpercben kijátszással győzött.

Gene Makot és Wayne Sahint, a két amerikai teniszjátékost amatőrök elleni vétség miatt már hosszabb ideje felfüggesztették. Az amerikai szövetség most mindkét versenyzőt kizárta az amatőr-versenyzők sorából. Makot tehát profi lett.

A jugoszlávok teniszkiválósága. Puncsecs — mint ismeretes — portyája során Indiában is versenyez. Puncsecs Kalkuttában megnyerte a bajnokságot Y. Singh ellen. Nagy küzdelem után győzött 11:9, 6:4, 7:5 arányban Puncsecs, aki Miticsej a párost is megnyerte.

A „Tricolor“ közgyűlése

Vasárnap tartotta meg szokásos évi közgyűlését a Tricolor sportegyesület. Fennállása óta ez volt tizenhatodik közgyűlése, melyen a szép számban megjelent tagok a következő vezetőséget választották meg:

Diszelnökök: Major S. Manóla, Ionescu kapitány, Pesti Sándor, Ferdinand Gheorghe, Vatula Iosif, Major Imre, Cerches Emil, Cristea Constantin, Halász Ferenc, Roman Robert, Toma Jakab. Elnök: Safta Florea. Ügyvezető elnök: Paitek János. Alelnökök: Major Imre, Leich András. Tiszteletbeli alelnökök: Münich Ádám, Tomescu Nicolae, Petrovics Miklós, Manea Vince, Tusz Ferenc, Bodea Pavel, Hönig Mihály, Clement Stefanovici, Varga Gyula, Titkár: Pascu Petru. Sportintéző: Veszely József. Ifjúsági szakosztály: Polarecki József. Pénztárnokok: Wolf János, Ferenczi István. Ellenőrök: Roman Robert, Véber Márton. Gazda: Haluska György. Tekeszakosztályvezető: Allár János. Ügyész: dr. Crişan Aron, Orvos: dr. Botis Aurel. Választmányi tagok: Botos András, Mayer Benedek, Lóth Pál, Tusz Ferenc, Hollósy András, Gaál Ernő, Jucan Rudolf, Szirbusz József, Guncici Iosif, Szilágyi Mihály, Szentmihály Lajos, Wolf József.

TEKESPORT

Az AAC nyerte a vasárnapi körmérkőzést

Valamennyi csapatunk győzött a temesvári reprezentáns felett

Nagy érdeklődés mellett, pompás rendezésben folyt le az AAC körmérkőzése és egyéni tombolaversenye, melyen a rendező egyesületen kívül az Infrătirea, Prietenii és a temesvári Victoria vettek részt. A verseny szombat este az egyéni versenyyel kezdődött, majd vasárnap a csapatversenyek nyertek lebonyolítást és ez alkalommal az aradi csapatok ismét bizonyosságát adták tudásbeli fölényüknek, mert dacára annak, hogy hetek óta csak igen kevés alkalmuk nyílt edzésre — mely körülmény eredménybelileg meg is mutatkozott — mégis biztos fölényességgel gyűrték maguk alá a temesváriakat reprezentáló Victoriát.

A körmérkőzést a legkiegyensúlyozottabban játszó amatőr csapat nyerte, minden egyes mérkőzését megnyerve, második a küzdőképességét ezuttal is bizonyító Infrătirea lett, ki csak az AAC-tól szenvedett vereséget, harmadik a Prietenii csapata lett, látható tréninghiánya következtében, a Victoria felett aratott győzelmével, míg a vendégcsapat az utolsó helyen kötött ki.

Az egyes mérkőzések eredményei a következők voltak:

AAC—Infrătirea 198:190.
AAC—Prietenii 202:181.
Infrătirea—Prietenii 196:192.
Infrătirea—Victoria 186:180.
AAC—Victoria 204:183.

Mint a fenti eredmények mutatják, a csapatok egyenletesen játszottak valamennyi mérkőzésüket és telenlegi formájukat fedő eredményeket értek el. Az eredmény tehát a következő: 1. AAC 3 győzelem 604 fa, 2. Infrătirea 2 győzelem 581 fa, 3. Prietenii 1 győzelem 559 fa, 4. Victoria, győzelem nélkül, 543 fa.

Az egyéni tombolaverseny érdekessége nagy indultomeget mozgósított és a rengeteg nyeremény, a könnyű nyeresi lehetőség csaknem minden résztvevő részére díjat biztosított. A főnyereményért azonban mindössze két versenyző ért el tombolát és pedig Bösörmenyi (AAC) és Strzalka (Prietenii), kik azután újabb rádobásban döntöttek el egymás között a sorrendet, melynek során Bösörmenyi mezesimtelve a tombola-szériát, lett a győztes, míg Strzalka szintén kiváló quinternoval a második helyre szorult.

A verseny kiváló rendezése Macian Nicolae és az AAC kiváló rendezőgárdájának érdeme.

— Oriási tűz Belgrádban. Belgrádból jelentik: Tegnap éjjel tűz keletkezett a Jasenitra vagongyárban, amely a legnagyobb ilyen gyár Jugoszláviában. A kár ötmillió dinárra tehető.

— Temesvár naponta 50.000 lejt költ a hó eltakarítására. Temesvárról jelentik: Temesvárott kétszázötven munkás dolgozik a hó eltakarításán naponta reggel háromtól este kilencig. A kocsiutakat a hótól hét óraig tisztítja. A havat hét nagy teherautón és negyvenöt kocsin és szánon szállítják a város belső területéről a mezőre és a Bega partjára. A villamosok rendszeren közlekednek, azonban a város külterkeire járó autobuszok közlekedése szünetel. Temesvár városa naponta 50.000 lejt költ a hó eltakarítására.

— Légvédelmi előadások sorrendje. Az aradi légvédelmi előadások sorrendje a következő: Január 23-án: III. kerület 8—8.50 K—O betűig, 9—9.50 P—U betűig, IV. kerület 10—10.50 V—Y betűig, 16—16.50 A—E betűig, 17—17.50 F—J betűig. Január 25-én: IV. kerület 8—8.50 K—O betűig, 9—9.50 P—U betűig, V. kerület 10—10.50 V—Y betűig, 16—16.50 A—E betűig, 17—17.50 F—J betűig.

— Tíz különféle könnyebb katonának küldött csomagok csak postán továbbíthatók. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóság által kiadott rendelet értelmében a katonák részére küldendő és tíz kilogrammot meg nem haladó csomagokat csak postán lehet ezentúl feladni.

— Korcsolyaverseny a Gloria-pályán. Szerda délután 12 órakor az aradi Gloria sportegylet gyors- és műkorcsolyázó versenyt rendez. A műkorcsolyázó verseny szabaddyakorlatokból, a gyorskorcsolyaverseny pedig 1500 méteres távon lesz lebonyolítva. Résztvehetnek gyermekek, ifjúságiak és felnőttek.

— ÖSSZPONTOSÍTÁSRA BEHÍVOTTAK FÜGYELMÉBE! A rendőrség katonai ügyosztálya közli az érdekeltekkel, hogy a 27-os utászzászlóalj (Bat. 27 Sápátör) legénységi állománybeli katonáinak, akiket január 24-re a 92-es gyalogosokhoz (92 inf.) összpontosításra hívtak, csak február 10-én reggel 6 órakor kell jelentkezniük, addig itthon maradhatnak. Ugyancsak február 10-én kell bevonulniuk a 6-os tüzérek (6 Art.) legénységi állománybeli katonáinak is, akiket január 23-ra hívtak be.

— A BUCURESTII UJSÁGÍRÓ-SZINDIKÁTUS FELFÜGGESZTETTE ALBOTEANU TAGSÁGAT. Bucurestiből jelentik: A bucarestii újságíró-szindikátus vezetősége ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy Vidor Alboteanut, a letartóztatott volt propagandaügyi igazgató tagnak, a bírósági eljárás befejezéséig felfüggesztik. A vizsgálóbíró egyébként kihallgatta a visszaélések ügyében a Carța Româneasca, Socec, Unirea, Ajcajay, Eminescu és Marvan nyomdák vezetőit.

— HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG AZ ÖTHALMI VASUTI ÁLLOMÁSON. Hétfőn délelőtti távbeszélőn jelentették az aradi ügyészségnek, hogy az Öthalom községbeli állomáson halálos végű szerencsétlenség történt. Ungurean Valer Öthalom községbeli lakos, aki leszállt a vonatról, elcsuszott a síkos lejárón és oly szerencsétlenül esett el, hogy fejét a vonat lépcsőjébe ütötte. Ungurean Valer sérülése annyira súlyos volt, hogy néhány órával később meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

KIADÓ

május 1-ére 5 szoba, hallból álló elsőemeleti, parkettás, 2 fürdőszobás, két bejárati uri lakás. Strada Moise Nicoara 10. 468

— Kolozsvárról Bucurestibe költöztették a Grafikai Munkások Országos Szövetségének központját. Kolozsvárról jelenik: A napokban egy fontos, nagyműtű munkásszervezet tette át székhelyét Kolozsvárról Bucurestibe. A nyomdászokat tömörítő Grafikai Munkások Országos Szövetsége leköltöztet a fővárosba, ahol irodahelyiségeket veit ki és központi munkáját Bucurestiben fogja tovább folytatni.

— A Romániai Magyar Népközösség aradvárosi tagozata felkéri alant felsorolt tagjait, hogy irataik rendezése, illedeleg átvétele végeit saját érdekében szíveskedjenek sürgősen megjelenteni a Népközösség hivatalos helyiségében, Str. Iosif Vulcan 12.: Jászai Ferenc, Varga János, Keserű Sándor, Gödér Julianna, Nagy Gizella, Fülöp Anna, Puskás Iván, Sirkó Rozália, Teubel Rozália, Tassy László, Balogh András, Balázs Veron, Jóth Erzsébet, Szabó István, Tótor Sándor, Faragó Erzsébet, özv. Vékonyné, Juhász József, Gicsi Erzsébet, Vigh József Sándor, özv. Török Józsefné, n. Gödér Julia, Kovács Rozália.

— Fiatalokruak botoröbándiát tették ártalmatlanná Dicsőszenmártonban. Dicsőszenmártonból jelentik: A helyi rendőrség egy fiatalokruakból álló betörőbandát leplezett le. A fiatal büntözők lelkét több betörés terheli. Az unitárius és görögkatolikus templomok perselyeit is feltörték és kifosztották.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.
OMBSCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68.

Megjelent a minimális munkabérek meghatározásáról szóló törvény végrehajtási utasítása

Részletesen szabályozták a minimális fizetések meghatározását végző vegyesbizottságok munkáját

A Monitorul Oficial pénteki számában megjelent a minimális fizetések megállapításáról szóló rendelet törvény végrehajtási utasítása, ami a következőket tartalmazza:

1) Valamennyi munkaügyi vezérfelügyelőség mellett vegyes-bizottság létesül a minimális munkabérek megállapítására, a magán-, kereskedelmi-, ipari és szállítmányozási vállalatok viszonylatában. A bizottságok székhelye a tartományi székhelyeken lévő munkaügyi felügyelőség. Jelen szabályrendelet intézkedései alól kivételt képeznek: A. Bármely az államhoz, megyéhez, tartományhoz és községhez, jövedékhez és önálló pénztárhoz, valamint közintézményhez tartozó vállalatok. B. Azok a vállalatok, amelyeknek a munka és bérfeltételeit kollektív munkaszerződések, békéltetési jegyzőkönyvek, vagy döntőbírói határozatok állapítják meg, a munkakonfliktusokról szóló 1920. évi törvény szellemében, akár ha egyébként megfelelnek a jelen törvény 16. szakaszában tartalmazott előírásoknak. C. Azok az iparos munkaadók, akik műhelyükben ötnél kevesebb minősített, vagy nemminősített alkalmazottat foglalkoztatnak. Hasonlóképpen nem tartoznak jelen szabályzat intézkedései alá: A. Inasok, akiknek szerződés szabja meg évi inasfizetését. B. A műszaki főiskolák, gyakorlati, ipari, vagy kereskedelmi iskolák növendékei, akik gyakorlati idejüket töltik.

2. Ezen bizottságok illetékessége alá tartozik annak a minimális remunerációnak meghatározása, amelyet bármely kereskedelmi, ipari, vagy szállítmányozási magánvállalat köteles az alkalmazottainak fizetni. Remuneráció alatt értendő az a minimális fizetés, amely a különböző alkalmazotti kategóriák számára emberi életszínvonalat biztosít, figyelembe véve a helyi gazdasági viszonyokat, vagy annak a körzetnek viszonyait, amelyben a munkatellésimény történik, ugyancsak az alkalmazott társadalmi feltételeit. Semmi esetre sem lehet a minimális fizetés nagyobb, mint az illető tartomány területén kollektív szerződésben meghatározott hasonló fizetés-kategória.

3. A vegyes-bizottság összetétele: a munkaadók és alkalmazottak három-három tagja, kettő-kettő az ipar és egy-egy a kereskedelem részéről. A bizottság a tartomány székhelyén működő tábla főelnökének vezetésével tevékenykedik, ahol pedig ilyen nincs, az illetékes törvényszék főelnöke elnököl.

A kérvények beadásának módja

A negyedik szakasz a tagok kijelöléséről intézkedik és eszerint ezt a céhek szövetsége ajánlással eszközöli olyanformán, hogy bizottsági tag csakis a tartomány területén lakó cég-tag lehet. A kinevezés királyi kéziratral történik a munkaügyi minisztérium előterjesztésére. Ugyancsak királyi kézirat intézkedik az elnökség belső tagjairól is. A kinevezések egy évre szólnak. A rendes tagokon kívül helyettes tagok is helyet foglalhatnak a bizottságban. A bizottság tagjai és pótagjai esküt tesznek.

Az ötödik szakasz előírja a bizottságok kiegészítésének lehetőségét. Ez ugyancsak a szakmai érdekképviselők előterjesztésére történhetik. A kiegészítés egy-egy alkalmazottal és munkaadóval bővítheti a létszámot.

6. szakasz: A bizottság összehívását hivatalból, az érdekképviselők részéről történő kérelem alapján, vagy a minisztérium intézkedésére az elnök végzi. Addig, amíg a munkaadói érdekképviselők szövetsége létrejön, az ezeknek fenntartott jogot a következők gyakorolják: A. Romániai iparosok szövetsége (UGIR), az iparosok szakmában. B. A bankok szövetsége a bankkereskedelem és biztosítás számára. C. A gabonaexportőrök szövetsége a gabonaszakma számára. D. A Șfatul Negustoresc a kereskedelem más ágai számára.

A munkaadói és alkalmazotti illetékes szervek részéről történő fizetés-minimum iránti kérvényt három példányban kell az illetékes munkaügyi vezérfelügyelőséghez benyújtani. A munkaügyi vezérfelügyelő, vagy helyettese a kérelmet legkésőbb három nap elteltével az elnökhöz köteles előterjeszteni.

Az elnök azután legkésőbb hét nap eltelté-

vel köteles összehívni a bizottság tagjait. A vállalatok, ha így óhajtják, szakmai szervezetük által képviselhetik magukat. Az alkalmazottakat a bizottság előtt az illetékes cég képviseli. A felek megidézése pontos időzéssel történik, az összehívást eszközöző szerv számára pontosan meghatározott előírás szerint. Az érdekeltek bizonyítékként az első tárgyalás alkalmával terjeszthetik elő azzal, hogy további bizonyítékok előterjesztésére vonatkozó joguk megszűnik. Az elnök az érdekelteket álláspontjuk ismertetését tartalmazó emlékirat előterjesztésére szólíthatja fel.

A hatodik szakasz megállapítja, hogy a bizottság határozatképességéhez legalább öt tag jelenléte szükséges és érvényes határozathoz szótöbbséget ír elő a törvény szabályrendelete. Egyenlő számú szavazat esetén az elnök dönt és ebben az esetben az elnöknek meg kell indokolnia döntését. Ha valamely kérdés ügyében összehívott bizottsági ülésen egyik, vagy másik érdekképviselő részéről nem jelentek meg a törvényes megbízottak, az elnök elhalasztja az ülést és azt azzal a feltétellel hívja össze legkésőbb hét napon belül új időpontra, hogy a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképességgel bír majd.

Minden ülésen tanácskozási joggal részt vesz a munkaügyi vezérfelügyelőség vezetője. Részletesen intézkedik ez a törvényszakasz a bizottság munkájának feltételeiről, majd a nyolcadik szakasz kimondja:

a bizottság határozata a munkaügyi minisztérium részéről, miniszteri határozattal történő jóváhagyás után emelkedik végrehajtó

Milyen büntetőrendelkezőket alkalmazhatnak

A tizenkettedik szakasz kimondja, hogy a minimális munkabérek órára, napra, hétre, vagy hónapra állapíthatók meg, valamint darabszám szerint, vagy általában a munkafeltételeknek megfelelően. A minimális fizetések megállapításánál figyelembe veszik a vállalat által nyújtott természetbeni fizetéseket, úgymint lakás, élelem, stb. Adott esetben a bizottság meghatározhatja ezen szolgáltatások maximális ellenértékének díjszabását, ami azonban nem lehet alacsonyabb a tényleges értéknél.

A tizenharmadik szakasz intézkedik a megállapított minimális munkabérek felülvizsgálatáról. A megállapított minimális munkabér legalább hat hónapig érvényes, ha a határozat nem ír elő hosszabb érvényességi időtartamot.

A határozatban előírt határidőn túl a meghatározott díjszabás az újabb határozat érvénybelépéséig jogerős marad.

14. szakasz: Jelen szabályrendelet rendelkezései nem érintik semmiben a megállapodásilag, vagy szerződésileg szerzett jogokat, amelyek 1939. november elsején érvényben voltak.

15. szakasz: Minden olyan megállapodás, amelynek értelmében a munka fizetése a jelen szabályrendelet értelmében meghatározott munkabérenél alacsonyabb, jogszertint érvénytelen. Az az alkalmazott, aki a minimálisnak meghatározottnál alacsonyabb munkabért kap, lépéseket tehet munkaadója ellen a ténylegesen kifizetett összeg és a minimális munkabér közötti összeg kifizetésére. Az a munkaadó, aki azért bocsátja el alkalmazottját, mert ezirányú jogait érvényesíti, olyhá minősítendő mint aki egyoldalulag bontja föl a munkaszerződést, ezért tehát erkölcsi kártérítésre ítéltető az alkalmazott javára.

16. szakasz: A kereskedelmi, ipari és szállítmányozási vállalatok kötelesek valamennyi alkalmazottjuk feltüntetésével hivatalosan megállapított és jóváhagyott minimális munkabér díjszabást kiüggeszteni.

A 17. szakasz arról intézkedik, hogy az e vonatkozású jogerős döntések be nem tartása esetén a vétkes munkaadó minden olyan alkalmazottja után, akinek fizetése a megállapított díjszabás alatt marad 500 lei pénzbírsággal büntethető, visszaesés esetén a kétszeresével. Egyéb büntetések, a törvény és szabályrendelet intézkedéseinek megsértése esetén: egy-ötven alkal-

erőre és a Monitorul Oficialban történt közléssel lép életbe. Bizonyos körülmények között a minisztérium hét nap jogforgása alatt visszaküldheti a határozatot újratárgyalás végett.

9. szakasz: A minimális munkabérek megállapításánál a bizottság számára azoknak az ugyanazon helységben, vagy körzetben működő vállalatoknak bér-díjszabása szolgál iránvítással, amelyeknek munkafeltételeit kollektív szerződés, békéltetési jegyzőkönyv, vagy döntőbírói határozat írja elő. Figyelembe kell venni a minimális munkabérek megállapításánál az ügybe érdekeltektől, vagy vállalatok helyzettől, a helyi és tartományi viszonyokat és ennek érdekében a bizottság meghívhatja üléseire felvilágosítást nyújtó érdekeltektől képviselőit, a munkaadók érdekképviselőit, az alkalmazottak céhet és céhének szövetségét, valamint bárkit, aki a szükséges és megfelelő felvilágosítással szolgálhat. A bizottság szakértőket is kijelölhet, szakértői vélemény elkészítése végett.

A bizottság jogköre

10. szakasz: Minden vállalat köteles fizeteskimutatást készíteni és ezt a munkafelügyelőség kérésére előterjeszteni. Ebbe a nyilvántartásba rendszeresen bevezetendő minden naponként, hetenként, fél évenként, havonként, darabszámra történő bérfizetés, a kiutalásnak megfelelő módon.

11. szakasz: A bizottság a következő ténykedést fejtethet ki a munkaügyi felügyelőség keresztül: a) Felülvizsgálhatja az érdekeltektől vállalatok regiszterét, nyilvántartásait és általában minden irományát, a fizetéseket, a munkaidőt és az alkalmazási feltételek vonatkozásában, b) Írásbeli nyilatkozatot kérhet a vállalatoktól a fizetésekre, a munkaidőre, az alkalmazási feltételekre és minden szükségesnek talált felvilágosításra vonatkozóan, a felmerült kérdés megvilágítása érdekében, c) Bekérheti az alkalmazottaktól az összes bizonyítékokat, bekérheti minden iratot s minden felvilágosítást megkérheti az alkalmazottaktól a fizetésekre, a munkaidőre és az alkalmazási feltételekre vonatkozóan, annak a vállalatnak viszonylatában, amelynek kötelekében az illető dolgozik.

mozottal dolgozó vállalatnál 500-tól 5000 leig, ötvenegy—száz alkalmazottnál 1000—10.000 leig, százegy—öt száz alkalmazottnál 5000—50.000 leig, ötszáznál több alkalmazottnál 10.000-tól 100.000 leig. Visszaesés esetén a bírság megkészesződik. A kihágásokat a munkaügyi joggyakorlatoknak megfelelően róják ki.

A 18. szakasz szerint a bizottságok munkája titkos és aki tárgyalásokat anyagát elárulja, egy hónaptól hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel és 10.000 lei pénzbírsággal sútható.

A 19. szakasz szerint a jelen szabályrendeletben említett határidők 10 nappal számítandók.

SZINHÁZ

Szerdán: Ünnepi műsor Csütörtökön: „Lyon Lea”

Holnap, szerdán a színház három előadást tart. Députán 3 óraker az állandóan felt házakat vonzó Vaszary Gábor ujdonságot, a „Klojld néni”-t mutatja be a jársulat, 6 óraker Károly Sándor „Alarcok” című 3 egyfelvonásos színpadi játéka van műsoron, míg 9 óraker Erdélyi Mihály táncos nagyoperettjét, a „Zsimberi-zsombori szépasszony”-t játsza az együttes. Mind a három előadás olcsó helyárakkal kerül színe.

Csütörtökön este 9 óraker Bródy, Sándor csodálatosan szép színműve „Lyon Lea” kerül színe. A rabbi leányát Felszeghy Mária, az orosz herceget Mészáros Béla, a bojondot Felhő Ervin, a javasasszonyt Gömöri Emma alakítja, ami tökéletes biztosíték arra vonatkozóan, hogy a „Lyon Lea” előadása művészi teljesítményt nyújt. Az előadás jegyei 50—100 leies árakon kerülnek eladásra.

A KAMARA SZINHÁZ MÜSORA:

KEDD szünet.

SZERDÁN 3 ÓRAKER: „Klojld néni”, Vaszary Gábor páratlanul szelemes vigjátéka (hatodszor).

6 ÓRAKER: „Alarcok”, Károly Sándor 3 egyfelvonásos színpadi játéka, (harmadszor).

9 ÓRAKER: „Zsimberi-zsombori szépasszony” Erdélyi Mihály nagy táncos operettje (tizenhatodszor). Olcsó helyárakkal.

CSÜTÖRTÖKÖN 9 ÓRAKER: „Lyon Lea”, Bródy Sándor örökszép színművének előadása. A főszerepekben: Felszeghy Mária, Mészáros Béla, Felhő Ervin és Gömöri Emma

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Gyáros és nagykereskedő összesen tíz százalék hasznot számíthatnak elsőrendű közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál

Kolozsvár. A legfelsőbb árelőző bizottság határozata szerint az árdrágításról szóló törvény 10. és 12. szakaszai értelmében a belsődon készült elsőrendű közszükségleti cikkeknél legfeljebb 10 százalék hasznot számíthatnak fel, tekintet nélkül arra, hány kézen ment keresztül az áru, míg a termelőtől a fogyasztóhoz jutott. Eddigi gyakorlat szerint a kérdéses cikkekénél a gyáros 10 és a nagykereskedő szintén 10 százalékos hasznot számított. Ez a gyakorlat most megváltozott. A legfelsőbb ár előző bizottság határozata szerint ugyanis a gyáros és nagykereskedő együttesen számíthatnak 10 százalékos hasznot, melynek kiszámítása úgy történik, hogy a gyári számlán feltüntetik a gyár által elért hasznot százalékát és a nagykereskedő ezt 10 százalékra kikerekíti.

Mussolini:

Az olasz földművesek célja, hogy az idei búzatermés elérje a 90 millió métermázsát

Egy rossz termés egyenlő egy veszített csatával

Róma. Mussolini olasz miniszterelnök a nemzeti búzaverseny díjkiosztása alkalmából beszédet mondott, amelynek során többek között a következőket mondotta:

— Olaszország teljes erővel folytatja az önállási harcot és egyik legfontosabb célja a lakosságának búzával való ellátása. Az elmúlt esztendőben a termés elérte a 80 millió méter

mázsát és remélem, hogy az idei termés sem marad el a tavalyi mögött. Nem vitás, hogy egy rossz termés egyenlő egy veszített csatával és az olasz földműves, aki a nyugalom és a békevágy mirtaképe és aki szereti a földet, amelyet verejtékével művel meg, nem kíván mást, mint hogy az idei termés elérje a 90 millió métermázsát.

Nagyhorderejű ülést tartott az EMGE elnöki tanácsa

Pénteken, január 19-én kolozsvári székházában ülést tartott az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöki tanácsa. Jelen voltak: Dr. Szász Pál országos elnök, gr. Teleki Béla, Kádár István és Cs. Károly István alelnökök, Telegdy László ügyvezető alelnök, továbbá meghívás folytán a különböző kérdések előadói: Szeghő Dénes állattenyésztési felügyelő, Demeter Béla az igazgató-választmány előadója, dr. Venczel József tanulmányi előadó és dr. Asztalos Sándor jogtanácsos.

Dr. Szász Pál részletesen ismertette a szönyegen lévő és a magyar gazdasági életet közvetlenül érintő különböző kérdéseket, úgymint: A mezőgazdasági kamarák átszervezéséről szóló törvényjavaslatot, az összes gazdasági vonatkozású jogszabályokat és az E. M. G. E. különböző jövőbeni elgondolásait.

Az elnöki tanács egyhangúan magáévá tette az összes előterjesztett javaslatokat. Ennek következtében

Dr. Szász Pál, az E. M. G. E. országos elnöke rövidesen a kormány elé terjeszti a magyar gazdasági életnek a kamarai törvénytervezettel kapcsolatosan elfoglalt álláspontját.

a különböző természetű gazdasági kérdéseket és a gazdasági életet érintő javaslatokat.

— A kereskedelmi és iparkamara hivatalos órája. Az aradi kereskedelmi és iparkamara titkári hivatala közli, hogy minden köznapon délelőtt 9 óráig fogad feleket. A délutáni órákban semmilyen napon sem látogathatják feleket a kamara irodáját.

— Ujabb fizetésemelést kérnek az aradi magán-tisztviselők. A Temestartományi Magántisztviselők Céhének aradi tagozata vasárnap tartott ülésén határozatot fogadott el, amelyben a fizetések ujabb emelését kéri a drágaság arányában és megteszi a szükséges lépéseket, hogy a bevonultak fizetését szabályozó törvényt a fenti értelemben módosítsák, valamint hogy a bevonultak családtagjai megfelelő segítséget részesüljenek.

— Németország a vasúti személyforgalmát az eddiginek harmadára csökkenti. Berlinből jelentik a Dunaposta: A német főváros szénellátásában mutatkozó hiány miatt Berlin főpolgármestere elrendelte, hogy hétfőtől kezdve a berlini lakásokban tilos a melegvíz szolgáltatás. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint tekintettel arra, hogy a német vasutak teljesítőképességük határáig érkeztek, a személyforgalmat az eddigiek egyharmadára csökkentik.

— Jutalékok utáni adók fizetése. Januárban történik leginkább a jutalékszámolás és éppen ezért az érdekelt vállalatok most végzik az elszámolásokkal járó adó-elszámolást is. Ha a jutalékszámolás évenként történik, a kereseti adót az év végén fizetik le, ha viszont a jutalékok kifizetése az év folyamán történik, az adót negyedévenként kell kiegyenlíteni, a kiutalt összegek után.

Mammuth-jövedelmek

Washingtonból jelentik: Az érvényben lévő törvények értelmében az amerikai államkincstár nyilvánosságra hozta azoknak névsorát, akik 1939-ben egyetlen vállalatból vagy egyetlen személytől 75 ezer dollárnál nagyobb évi fizetést kaptak. Ezeknek a személyeknek száma 499-et tesz ki. Két személy évi 450 ezer dollárnál, míg négy személy évi 300 ezer dollárnál nagyobb fizetést kapott. Claudette Colbert filmszínésznő évi fizetése 319.944 dollár volt, míg Warner Baxter fizetése 279.907 dollárra emelkedett. Bing Crosby énekes pedig 200 ezer dollárt, míg Shirley Temple 114 ezer dollár fizetést kapott.

— LAKBÉREMELÉSI KORLÁTOZÁS MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelentik: A Hivatalos Lap legközelebbi miniszteri rendeletét közli, amely a lakás és egyéb bérhelyiségek béremelését korlátozza. A rendelet szerint nem lehet magasabbra emelni a bért, az 1939. szeptember 1-én fizetett bérnél. Vonatkozik ez a tilalom a mellékdiákra is, de viszont nem érinti az új bérleményeket.

— Az országos fémipari hivatal megszervezése. Az országos nehézipari bizottság alakuló ülésén a következők vettek részt: Gheron Netta tanár vezértitkár, elnök, Orghidan mérnök, a fémipari szövetség elnöke, Dobre tábornok, a hadfelszerelési minisztérium vezértitkára, Negrescu Traian mérnök, a RIMA vezérigazgatója, Crupenski mérnök közlejtőügyi igazgató, Nina Niculescu asszony, mérnök, valamint Damian, Pavlovici és Busuioc mérnökök, a fémipari üzemek részéről.

— Készül az új bányatörvény. A nemzetgazdasági minisztérium kibővítette azt a bizottságot, amely az új bányatörvény összeállításán dolgozik. Új tagok: Zanescu Alexandru, a romániai közlejtőiparosok megbízottja, Bals mérnök, a bánya- és nehéziparosok szövetségének kiküldötte, valamint Costin Stoicescu és Florin Manoliu mindketten a legfőbb gazdasági bizottság tagjai.

— A „Consum” legújabb száma a lap jubiláris éve keretében a mezőgazdaság husz éves fejlődését ismerteti. Az exporttal és importtal kapcsolatos összes intézkedéseket részletesen ismerteti a „Consum” legújabb száma, amely közli a nehezen exportálható áruk teljes listáját. A legújabb pénzügyi híreket, vállalati alapításokat, közszállítási cégeket, cégváltásokat, Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

Az aknaháboru következményeként egy holland hajóársaság beszüntette összes hajójáratát

Berlinből jelentik: Az Északi-tengeren az Aferia nevű 3000 tonnás görög hajó aknára futott és elsüllyedt. Annak a három tengerelatt járónak a legénységéből, amelyeket a németek legutóbb megsemmisítettek, négy tisztet és 26 közlegényt megmentettek. A holland hajóársaság, amely a napokban elvesztette az Achrenskerker nevű gőzöst, elhatározta, hogy beszünteti összes hajójáratát mindaddig, amíg a tengereken a hajózási biztonság helyreáll.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Az olajmagvak ára állandóan emelkedik. Besarabiai jelentés szerint már a jövő évi termésre is történtek kötések. Helyenként azok, akik a jövő évi termést lekötik, termelési hitelekkel kínálnak.

Külföldi pénzügyi piacokon a francia frank, az angol font, a belga frank és a németalföldi forint árfolyama emelkedett.

Ismeretes, hogy a nemzetgazdasági miniszterium szigorú rendszabályokat alkalmaz azok ellen, akik a külkereskedelmi hivatalban kijárással foglalkoznak. Tegnapelőtt az egyik járót tettenérték és letartóztatták és nyomban átadták az igazságügyi hatóságoknak.

Az egész ország területén bevezették a zene-illeték új rendszerének alkalmazását. Minden megyeszékhelyen működik az a bizottság, amely az illetékátalányt megállapítja. Ez a bizottság a kereskedelmi és iparkamarákkal együtt dolgozik.

Bucurestii jelentés szerint az üzleti törvény módosítására vonatkozó előkészítő munkálatok befejeződtek. Általában már a közeljövőben nyilvánosságra hozzák a módosításokat és az ezzel kapcsolatos alkalmazási utasításokat.

Január huszoneketedikétől kezdődőleg a kiviteli hivatal a nemzetgazdasági miniszterium új helyiségében működik, Bucuresti, Calea Victoriei 133. V.

A bucarestii katonai parancsnokság rendeletet adott ki a bucarestii háztulajdonosok légvédelemmel kapcsolatos kötelezettségeiről.

A Banca Nationala körlevelet intézett a meghatalmazott bankokhoz, amelyben pontos utbaigazítást nyújt a deviza-ügyletek lebonyolítását illetően.

Faihelyeken a régi zeneilletékek maradnak érvényben. A Monitorul Oficial január 20-iki száma a kultuszminisztérium rendelkezését közli a falusi zenés helyek zeneilletékével kapcsolatban. A közelmúltban rendelkezés jelent meg ezekről az illetékekről, az újabb rendelet pedig azt közli, hogy ezt az intézkedést hatálytalanítják és a falusi zenés helyeken a régi zeneilletékek maradnak érvényben.

Vetésjelentés

Hivatalos jelentésben közli a földművelésügyi minisztérium, hogy a termőföldeket általában hó borítja és így a fagy nem árthat a vetésnek. A hóesés megnehezítette a termények szállítványozását. Bucurestiből érkezett magánjellegű közlések szerint az ország különböző részeiből érkezett értesítések arról adnak számot, hogy a gyümölcsfák megsínylik a kemény téli időjárást.

A külkereskedelmi hivatal vezértitkára hétfőn, szerdán és pénteken délután 4-6 óráig fogadja a közönséget, hogy meghallgassa a behozatali és kiviteli keretekkel kapcsolatos előterjesztéseket, kifogásokat, a transzfer-ügyekre vonatkozó megjegyzéseket. Behozatali és kiviteli keretek megállapítására vonatkozó kérelmek, vagy transzfer-ügyekben előterjesztett kérelmek kizárólag a külkereskedelmi igazgatósághoz nyújthatók be.

ATLÉTA BÁL a Központban: febr. 3.

A malária története

Már az ókorban csapást jelentett a malária az emberiség számára. Kétségtelesen, hogy a régi Palesztinában ismerték a zsidók a betegséget, mert régi könyveikben olvashatjuk, hogy Jehova a zsidókat lázzal büntette, ami minden vajószínűség szerint majáriát jelent.

A görögök rejtették a majáriától, jobban, mint az ókor hatalmas és hírhedt hadvezéréitől. Alapánnos vélemény szerint a görögöket Trója fajtái alatt a malária fűzdelte meg, annál is inkább, mert a Trója körüli mocsaras területek rendkívül alkalmas talajt jelentettek a betegség számára.

A rómaiak is sokat szenvedtek a maláriától, mert a pontinai mocsarak a láz mezejegyai voltak. A rómaiak tisztában voltak a majária nagy veszélyének jelentőségével, amit az is bizonyít, hogy állandóan foglalkoztak a mocsarak kiszáritásával, hatalmas fölszáz kilométeres gátakat emeltek a beszívargó víz ellen.

Jones, az író egyik munkájában a majáriát, mint a rómaiak és görögök történetének fontos tényezőjét jelölte meg. A malária a görögöket álmossákká és erőtlenné tette, a megerősített és megvédett rómaiak viszont szárazvérűek és agresszívek lettek.

Rengeg adat van arra, milyen veszélyt jelent még a mai korban is a mocsárláz. Talán még ma is olyan főszerepet játszik az emberiség sorsában, mint a görögök és rómaiak idejében.

A világháborúban a Balkán-fronton 1916-ban a szövetséges hadseregek egyes hadseregeinek összecsomlását a legénység soraiban fellépett óriási mérvű járvány okozta. Százfennyolcezer emberből álló hadtest 60 ezer beteget számjált és ezek közül 379 meghalt.

Hogy a járvány borzalmas hatóereje ma már lecsökken, és a háború sorsát végeredményben nem döntheti el a majára, az elsősorban annak köszönhető, hogy az emberiségnek a legújabb időben hatalmas gyógyító eszköz áll rendelkezésére: a kinin. A Balkán-fronton 1917-ben csupán 1000 malária-megbetegedés és 71 ebből eredő halálos eset történt, miután a járvány eljött a kinin segítségével erőteljesen fellépett. Miután a Balkán-front szövetséges haderőinek száma 1917-ben az előző évvel szemben megkétszereződött, az 1917-es adatok kétszeres jelentőségűek.

A Népszövetség Malária Bizottsága megelőzőként napi 0.4 gramm kinint ajánl a maláriavevő személy hónapjai, az ugynevezett „Malariaszezon” ideje alatt, a beteg kezelése céljából pedig 5—7 napig 1—1.3 gramm kinin adagolását tartja szükségesnek. Ilyen kezelés után utókurára rendszerint nincs is szükség.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetési árak előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Teljes anyagi és erkölcsi garanciát nyújtó, hadnemes, etnikai román, mezőgazdasági gyakorlattal és bíró, szakértő, könyvelő, román, magyar, német levelező, komoly vállalkozásnál megfelelő alkalmazást vállalna. Ajánlatok „Megbízható” jellegre a kiadóba kéretnek. 503

ALKALMAZÁST NYER

Szobaleány, éves bizonyítványokkal, azonnalra, vagy elsőjére 10 fizetéssel felvétellek. Str. Matei Corvin I. I. em. 494

Gyakorlott szakácsné iriházhoz azonnali felvételre. Cim a kiadóban.

Jóllövő mindenest keresek magas fizetéssel, kéttagú családnak. Cim a kiadóban. 493

LAKÁS

Egyszoba, konyha kiadó. Str. Gh. Birta. 500 lei havi bér. Érdeklődni Apponyi Testvérek-cégnél. 562

Négyszobás lakást, lehetőleg központi fűtéssel keresek május elsőjére. Cimeket a kiadóba. 442

Kéttőszobás, modern, parkettás lakások belvárosi, új épületben kiadók. Strada Coposu 30. 497

A belügyminisztérium a dalárdák sérelmeit kéri, hogy azokat orvosolhassa

Kolozsvárról jelentik: Az Országos Magyar Dalosszövetség kolozsvári központjához nagyon sok panasz érkezett vidékről azzal kapcsolatban, hogy a helyi hatóságok akadályozzák a dalárdák működését. A központi szövetség emiatt emlékirattal fordult a belügyminisztériumhoz, amely most válaszolt a memorandumra.

A belügyminisztérium arra kéri a Dalosszövetséget, hogy minden panaszról konkrét jelentést tegyen a sérelmeket felülvizsgálják és érdemiük szerint orvosolják is.

A szövetség most körlevélben kérte a vidéki dalárdákat a konkrét panaszok felsorolására. Ha a körlevélre megérkeznek a válaszok, a szövetség azonnal felterjeszti azokat a belügyminisztériumba.

Rádióműsor

Romániai időszámítás.

KEDD, JANUÁR 23

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásijelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10 Sandu Marcu zenekara. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10 A zene folytatása. 13.30: Olasz énekesek lemezei. 14: Hírek. 14.20: Romantikus művek nyitányai lemezeken. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.15: Florica Mereuta zongorázik. Virgil Pop hegedül. 19.45: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 19.55: dr. S. T. Soimescu tanár előadása a hazaszeretetről és a pacifizmusról. 20.10: Irina Dogeanu énekel. 20.30: Vasile Alexiu énekel. 20.45: Hírek. 21: Teofil Sidorovici, az Országos szervezet parancsnokának rádióelőadása. 21.15: A rádiózenekar vonós-hangversenye. Al. Radulescu hegedűszólóival. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Iuliu Bonis csellózik. 22.55: Farsangi zene lemezeken. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, éttrend. 11: Hírek 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Barabás Lidia hegedül, zongorán kíséri Rieger Tibor dr. 13.40: Hírek. 14: Rendőrzeneke. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásijelentés. 15.30: Hírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.15: A jaguár. Dadányi György vadásztörténete. 18.45: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Mursi Elek cigányzenekara. 21.10: Francia hanglemezek. 21.40: Szászvárosi emlékek. Csűrös Zoltán elő-

adása. 22: A Budai Dalárda hangversenye. Liszt-művek. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: A Channy jazzzenekar játszik. 24: Hírek német, orosz, angol és francia nyelven. 0.20: Lovászi Ferenc elgányszereke.

Budapest II. 18.45: Mezőgazdasági félóra. 19.20: gányszereke. 20.30: Francia nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: Magyar és külföldi tánclemezek. 22.10: Euripides, a görög felvilágosodás költője. Csengery János dr. egyetemi tanár előadása. 22.40: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 15: Havai négyes. 18.45: Népdalok. 19.20: Hangverseny. 20.40: Fuvola-négyes. 21.10: Népdalok. 21.30: Niemecsek—Slatin négyes. 22.50: Lemezek.

SZERDA, JANUÁR 24

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásijelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10 Román népdalok lemezeken. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Petrica Motoiu zenekara. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. Alexandru Grozuta énekszámaival. 15: Művészeti és kulturális közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: A királyi gárda zenekara.

Radio-Romania. 19.50: Hírek magyarul. **Bucuresti.** 19.50: A királyi gárda zenekarának műsora.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: A mi nemzet egyesülésünk. Const. Giurescu tanár, a NUF miniszterének előadása. 20.15: Román zene lemezeken. 20.45: Hírek. 21: Hangjáték adás a stúdióból. 21.50: Hírek. 22.45: Sportközlemények. 23.15: Román zene lemezeken. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, éttrend. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: A Melles Béla zenekar műsora. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásijelentés. 14.30: Hanglemezek. 17.15: Hírek magyar országgyűlések. Ferdinánd Mihály előadása az 1618—19-i országgyűlésről. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 18.15: Toki-Horváth Gvula cigányzenekara. 19: Romantikus filmek. Soós László előadása. 19.30: Tánccsillagok. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Traviata. 21.10: Külügyi negyedóra. 22: Hírek. 22.40: Időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Szórakoztató hanglemezek.

Budapest II. 18.30: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Száműzötték, ha találkoznak. Dénes Tibor dr. előadása Victor Hugóról és Beöthy Odónról. 21: Hírek. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.30: A fájdalom a művészetben. György Aranka dr. előadása. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Rádiózenekar. 19.05: Lemezek. 20.40: Lemezek. 21: Operá.

1800 leiért

kiadó a belvárosban 4 szobás, fürdőszobás balkonos lakás. Cim a kiadóban. 325

VÉTEL-ELADÁS

Kombinált szekrényt keresek, díj turrirral. Cimeket a kiadóba kérek. 499

Eladó: 3 mtr. hosszú, 1.65 magas, öszszeszedhető bambusz nád-spányoljal, teljesen jó állapotban és egy porcellánkészlet. Str. Dragos Vodă 16. fsz. 2. 465

12 személyes ezüst evőkészlet, keleti és belföldi szőnyegek, dióhálok, modern ebédlő, kombinált szobák, különálló bu. tordarabok, recamiék, varrógépek eladók. Piano alkalmi áron Zongora bérbeadó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszereket. Zalogkölcönöket közvetítünk a temesvári zálogházba, előleg adunk, olcsón hosszabbítunk. Tempo bizományi üzlet, Fischer Elm-pálya. 429

Nyolckónatos, kővér, 60 kgr.-os mangalica-malacok eladók. Str. Oluz 111. 501

Bármilyen könyvet (szépirodalom, tudományos mű. lexikon, stb.) egész könyvtárakat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 479

INGATLAN

Házat a villamos állomás közelében megvételre keresek. Ugyanok nem díjaztatnak Cimeket a kiadóba kérek. 481

KÜLÖNFELEK

Ki utazik febr. 1-re Liestibe? (iud. Te-cuci). Tel. 15—05. 495

Bolgárkerítéshez keresek jelzőfoglalatot. Biztosításhoz 200.000 leu ajánlatokat kérem. „Biztos” jellegre a kiadóba leadni. 504

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

Cim a kiadóban.

Legújabb jelentéseink:

Tokió tiltakozott egy japán gőzösnek angol részről történt feltartóztatása ellen

Tokió. A Reuter-iroda jelenti: A japán külügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője nyilatkozott az Asama Maru japán gőzös feltartóztatása ügyében, amelynek során több német tengerészt letartóztattak. A külügyminisztérium tisztviselője idézi a hajó kapitányának közleményét, amely szerint az angolok a hajó feltartóztatásakor rendkívül udvariasak voltak és a japán hajó kapitányának nem volt semmi alapja, hogy ellenszegüljön az angolok kérésének. Minden tiltakozás egyébként ugyanis hibávaló lett volna, miután az erőbeli fölény az angolok részén volt.

A japán külügyminisztérium tisztviselője rámutatott arra is, hogy a német legénység tagjai között több olyan tengerész volt, akik a Standard Oil társaság tartányhajóján teljesítettek szolgálatot.

Tokióból jelenti: A japán külügyminisztérium hétfőn tiltakozó jegyzéket nyújtott át Craizie tokiói angol nagykövetségnek az Asama Maru japán hadihajónak angol részről történt feltartóztatása ügyében, valamint a gőzös német legénységének őrizetbevétele miatt.

Londoni illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy a japán tiltakozásnak nincsen komoly alapja, hiszen hasonló esetek a világháború ideje alatt is számtalanszor fordultak elő.

Hong-Kong (Rador.) Egy japán hadihajó Hong-Kong kikötőjében feltartóztatott egy angol gőzöst. Japán matrózok felszálltak az angol gőzösré. Egyelőre még hiányoznak a részletek az említett tengeri incidens lefolyásáról.

Az Oracio száznegy utasának sorsa ismeretlen

Marseille-i jelentés szerint csak a személyzet négy tagja hiányzik még

Róma. Az Itala olasz hajózási társulat jelenti, hogy az Oracio nevű személyszállító gőzösről tűz támadt és a hajó ennek következtében elveszettnek tekinthető.

Közli a hajózási társaság, hogy a hajó utasainak és legénységének nagy részét sikerült megmenteni és mindössze 104 emberről nem tudnak még semmit. Ezek eltűntek.

A Marseille körüli tengerparton a partra szállítottak az Oracio hajó menekülteiből 25 asszonyt, 3 gyermeket és 15 férfit, akiket egy francia halászhajó a nyílt tengeren vett fedélzetére egy mentőcsónakról.

Hivatalos megállapítás szerint az Oracio

412 utas és 231 főnyi legénység volt. A segítségül érkezett halászgőzös 48 utast mentett meg és így a megmenekültek száma 539.

Igy tehát 104 emberről eddig semmit sem tudnak. Lehet azonban, hogy ezek is megmenekültek. Az Oracio még mindig a víz tetején uszlik, de hatalmas lángok lepték el. Arról, hogy Van Zeeland volt holland miniszterelnök is ezen a gőzösről utazott volna, semmit sem lehet tudni. Olaszország panamai követe a gőzösről utazott.

Marseille. (Rador.) Az Oracio valamennyi utasát megmentették, csupán a személyzet néhány tagja hiányzik.

Szárazföldön és levegőben ellentámadást kezdett a finn haderő

Párisból jelenti: Finnországból érkező jelentések szerint a karéliei földnyelven megélenkültek a harcok. A szovjet gyalogság tankok és tüzérségi támogatás mellett 68 bombavető kíséretében többször is rohamot intézett a finn állások ellen.

Heves és pusztító harcok után a finnek visszaverték az orosz támadásokat és ellentámadásba mentek át.

A finn repülő egységként hétfőn sikeres támadást intéztek a lettországi szovjet légi támaszpontok ellen és a bombák több orosz gépet megsemmisítettek.

A lettországi orosz támaszpont bombázása azért következett be, mert több elfogott orosz repülő azt vallotta, hogy Lettországból lévő flottabázisról indultak el.

Kopenhága. (Rador.) A finn repülő Kronstadt elleni támadásáról újabban a következőket jelentik:

Husz gépből álló finn légitámadás bombázta Kronstadt városát, egy másik finn légitámadás pedig bombákat dobott Bamski szigetre, ahol az oroszok légi támaszpontot rendeztek be. A légitámadásban a finn haderőben működő idegen pilóták is résztvettek. Egy másik szovjet légitámaszpont Tajlinoi délre szintén bombázták a finn repülőket. Valamennyi finn repülőgépet visszaverték támaszpontjára.

A Finnországból Párisba érkezett jelentések egyébként azt is közlik, hogy az orosz repülőgéptámadások, valamint a gyalogsági támadások mostani ereje és módoszatai teljesen eltérnek az azelőtti támadások körülményeitől. Ezekből

arra a megállapításra jutottak, hogy a finnországi fronton állomásozó orosz hadtestek, úgy a szárazföldi, mint a légi haderő egységeinél, német kiképzők és tanácsadók működnek.

A német tisztok és műszaki tanácsadók állítólag egy új német orosz megengedés alapján, utaztak Északra, hogy megszervezzék az orosz csapatokat.

Helsinki-ből jelenti, hogy az oroszok legutóbbi támadásuk alkalmával hangszóróikkal keresztül megadása szólították fel a finn

hadsereget. Az oroszok közölték, hogyha a finn hadsereg nem adja meg magát és nem teszi le a fegyvert, 48 órán belül, akkor lerombolják Viipuri városát.

Vasárnap az orosz repülő 6500 kiló bombát dobta le a finn városokra. A légitámadásnak 18 halott és 109 sebesült áldozata van.

Helsinki-ből jelenti, hogy tegnap délután 20 szovjetorosz repülőgéppel bombázta Oulu városát. A bombázások alkalmával a támadó repülőgépek bombái nagymértékben megrongálták a táviró- és fűtővezetékvezetéseket. A nagy hidegben az oroszok Taipalenél három helyen is támadást indítottak a finn állások ellen, ezek azonban visszaverték őket. A Ladoga-tó északi részén különösen heves támadások voltak, melyeket a finnek szintén visszavertek. Hango városát 400 szovjetorosz repülőgéppel bombázták és az éjszaka folyamán az ellenség nagy tüzérségi tevékenységbe kezdett.

Moszkvából jelenti: A jeningrádi katonai körzet vezérkarának jelentése szerint tegnap nem történt semmi fontosabb esemény. Az arcvonalakon szovjet felderítő járőrtévékenységen kívül az orosz repülőgépek bombázták a finn katonai támaszpontokat.

Az alakulóban lévő kínai ellenkormány tárgyalásai Japánnal

Sanghaiból jelenti: (Dunaposta.) Wan Cing Wei első titkára kijelentette, hogy a Wan Cing Wei és Japán között folyamatban lévő tárgyalások eddigi eredményéről szóló beszámoló nem helytállóak. A megheszelések eddig a következő pontokat szereztek le: Kína elismeri Mandzsukuo, mindkét fél a kommunizmus ellen fordul. Japán Észak-Kínában és Mongóliában csapatokat helyez el, amelyeknek feladata a kommunizmus elleni védekezés, gazdasági együttműködés, a vasutak Kína állam tulajdonába mennek át és végül Japán az ellenségeskedések befejezése után két évvel visszavonja Kínából csapatait.

Borzalmas gyermekgyilkosság Bucurestiben

Bucurestiből jelenti: Borzalmas bűntény történt Ducești negyedben. Constantin Constantin 30 éves férfi házasságot ígért Lebovics Rozáliának, akinek egy négyéves gyermeke is volt. Az említettek már régebben vadházasságban éltek, de a gyerek miatt többször nézeteltérés keletkezett közöttük. A szomszédok megrökönyödéssel vették tudomásul, hogy a gyermek, aki tegnap este még egészséges volt és vidáman játszott, ma reggel holtan feküdt ágyában és fejénél golyók étek. Amikor a szomszédok a gyermek sorsa iránt érdeklődtek, a vadházastársak azt válaszolták, hogy a gyermek az éjszaka hirtelen meghalt. A szomszédoknak az eset gyanús volt, ériesítették arról a rendőrséget és Constantin Constantin kihallgatása alkalmával elmesélte, hogy a gyermeket megverték, de nem sikerült megölni. A bűntény intenzív azonban megállapítást nyert, hogy a gyermeket felakasztották. A vadházastársakat letartóztatták.

LAPZÁRTA:

NEWYORK. (Dunaposta.) Hoover, a finnek segélyező amerikai bizottság elnöke kijelentette, hogy újabb 400 ezer dollár gyűlt össze a finnek részére és ezt az összeget már el is küldték Finnországra.

AMSZTERDAM. (Rador.) Szombaton egy német hadirepülőgéppel nagy magasságban elszállt holland terület fölött. A holland kormány ezért tiltakozását jelentette be a német kormány felé.

LONDON. (Rador.) A Ladell Castle nevű 10770 tonnás angol utasszállító hajó, amely 170 utassal Dél-afrika felé indult néhány órával a kikötőből való kilátása után vissza kellett térjen kiindulási pontjára, mert egy másik hajóval történt összeütközés következtében súlyosan megrongálódott. A hajó kijáratára egy hetet vesz igénybe.

WASHINGTON. (Rador.) Az Egyesült-Államokban, Franciaország és Anglia utabban 6500 repülőgépet rendelt. Morgenthau pénzügyminiszter valamennyi repülőgépgyárat meglátogatta és megvizsgálta, hogy milyen módon lehet ezt a hatalmas rendelést teljesíteni.

ATHÉN. Kristóf királyi herceg, György király testvére, Athénben meghalt.

KOPENHÁGA. (Rador.) A vasárnap elsüllyedt Tekla nevű dán gőzessel együtt, a dán hajóhad vesztesége 12-re emelkedett. A dán matrózok közül pedig eddig 124 halt meg, a Tekla matrózai közül pedig kilenc haldoklik.

ROMA. (Rador.) Mussolini elnökletével hétfőn minisztertanácsot tartott az olasz kormány és ez alkalommal elhatározta az élelmiszerek lefoglalásának bevezetését. Ezt az intézkedést a jelenlegi nemzetközi helyzetre való tekintettel látták meg, hogy Itália kelendő mennyiségű élelmiszert tartalmazhat.

ROMA. Az olasz minisztertanács 40 millió líra rendkívüli telt szavazott meg az olasz-albán kézben levő albániai petrolumtelepek továbbfejlesztésére és az új kőolajutak felkutatásának költségeire.

BERLIN. Hétfőn indult el a Berlin—Moszkva közötti repülőgéptörzsalom első utasszállító gépe Berlinből. A gép a 30 fős hideg ellenére is menetrendszerű pontossággal, hétfőn délután megérkezett Moszkvába.

LONDON. A francia kereskedelemügyi miniszter Londonba érkezett. Ez alkalomból az angol kormány villásreggelin látta vendégül a francia államférfit.

SANGHAI. A szigorú hideg következtében eddig 700 ember halt meg Sanghaiban.

LONDON. Illetékes londoni körök élesen cáfolják azt a hírt, amely szerint Amerika egyezményt kötött volna Japánnal, amelynek értelmében egy esetleges angol—japán konfliktus esetén Amerika semleges marad.

WASHINGTON. Az Egyesült-Államokban az elmúlt héten 150 áldozata volt a hidegnek.

LONDON. A windsori herceg tegnap szabadságra Londonba utazott. A herceg repülőgépen tette meg útját. Lemondása óta ez a második angliai látogatása.

WASHINGTON. Az amerikai szénzállító sztrájkja — mely hosszú ideig lehetetlenné tette Newyork és számos amerikai kikötő szénzállítását — megszűnt.

LONDON. (Rador.) Egy angol árháló két norvég matróz holttestét találta meg egy tengeren uszó tutajon. Azt hiszik, hogy az elsüllyedt Mauritán nevű norvég hajó tengerészeti közeli valók és a rendkívüli hideg következtében megfagytak a tutajon, mielőtt valamelyik hajó fedélzetére vehette volna őket.